

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина друга

Стенограма пленарного засідання
10 лютого 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина друга

*Стенограма пленарного засідання
10 лютого 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 10 лютого 2026 року)

Частина друга

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...13
Оголошення запитів народних депутатів України	...15
Голосування пропозицій:	
про запрошення начальника Управління державної охорони України на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 11 лютого 2026 року для надання інформації	...18
про запрошення голови Державної служби фінансового моніторингу України Проніна Ф.Є. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 11 лютого 2026 року для надання інформації	...19
про запрошення Головнокомандувача Збройних Сил України Сирського О.С. на пленарне засідання Верховної Ради України надання інформації	...19
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...20
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік»	...20
«Про порядок денний п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...20

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання»	...29
Внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії	...34
Заява депутатських фракцій політичної партії «Слуга народу» та політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...46
Голосування пропозиції про зняття з порядку денного пленарного засідання розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані»	...47
Голосування пропозиції про запрошення Прем'єр-міністра України Свириденко Ю.А. на пленарне засідання Верховної Ради України 10 лютого 2026 року для надання інформації	...48
Голосування пропозиції про запрошення голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 11 лютого 2026 року для надання інформації	...48
Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані»	...49

Внесення змін до:

деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки ...55

деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації ...58

Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реконструкції, капітального ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури» ...63

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного ...67

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
10 лютого 2026 року, 11 година 11 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, шановні народні депутати, переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція засідання.

Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки України Вікторії Валентинівни Подгорної, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо пані Вікторію і побажаємо їй міцного здоров'я, наснаги та плідної праці на благо держави (*Оплески*).

За парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває дванадцятий рік збройної агресії російської федерації проти України, четвертий рік повномасштабного вторгнення. Щодня держава-агресор атакує цивільне населення та об'єкти критичної інфраструктури балістичними ракетами і дронами, намагаючись позбавити українців базових умов життя, зруйнувати можливість мирного існування. Такі дії є грубим порушенням міжнародного гуманітарного права та мають всі ознаки воєнних злочинів, злочинів проти людяності. Переконані, що справедливість буде відновлена, усі причетні до злочинів проти українського народу понесуть належну відповідальність.

Висловлюємо глибоку вдячність воїнам сил безпеки і оборони, енергетикам, медикам, рятувальникам та всім, хто в умовах постійної небезпеки захищає державу, рятує людей і відновлює зруйноване. Вічна шана і слава нашим воїнам, які віддали своє життя у боротьбі за суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України. Світла пам'ять усім мирним громадянам, зокрема дітям, чий життя обірвала рашистська агресія.

Прошу вшанувати пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Шановні колеги, прошу сідати.

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати кожному уповноваженому представнику депутатських фракцій і груп до 3 хвилин для виступу. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Хлапук Максим, фракція «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Партія «Голос». Шановні українці, важкий перебіг зими 2025-2026 років поставив усю країну перед фактом неготовності до викликів, що несе війна для теплових господарств наших міст. Сьогоднішня стійкість українських міст тримається як на незламній волі наших воїнів, так і на стійкості та невтомності енергетиків, тепловиків, газовиків та комунальників, які, втрачаючи своє здоров'я, а часом і життя, борються за тепло та світло в наших будинках.

Водночас, кризи не виникають раптово, вони є наслідком внутрішньої нездатності передбачити та запобігти негативним сценаріям. І коли, як не зараз, потрібно аналізувати помилки та починати готуватися до наступних опалювальних сезонів.

Почну з очевидного та нагального – децентралізація та теплопостачання. Так, такі великі міста, як Київ повністю залежать від системоутворюючих теплоелектроцентралей. Їхні потужності неможливо оперативно та економічно замінити сукупністю локальних котелень. Водночас децентралізовані рішення мають бути першочергово застосовані для критичної соціальної інфраструктури: лікарень, укріттів, шкіл та дитячих садків. Крім того, необхідно формувати резерви мобільних модульних котелень з можливістю їх швидкого розгортання у кризових районах. Неприпустимим є факт, коли окремі київські школи місяцями не працюють, а школярі сидять в холодних будівлях як без тепла, так і без освіти. Обмежуючи їх право на освіту, ми забираємо майбутнє у цих дітей і в цілого покоління українців. Уже сьогодні мобільні котельні мали б забезпечувати теплом киян замість зруйнованих росіянами великих ТЕЦ.

Щодо енергоефективності, інвестицій в енергозберігання будинків, інвестицій не стільки в сонячні панелі, які взимку приносять мало користі, а насамперед у встановлення індивідуальних теплових пунктів та теплоізолювання внутрішньобудинкових систем. Наголошу, інвестиції у енергоефективність – це інвестиції у нашу стійкість.

Далі. Фінансова сталість. Неготовність теплових господарств до викликів цієї зими сталася і через критичний фінансовий стан підприємств, борги на ринку газу та у сфері теплопостачання. Різниця в тарифах на сьогодні становить 72 мільярди гривень, з них 39 мільярдів гривень – по найбільш вразливих прифронтових територіях. Уряд повинен запустити механізм компенсації різниці в тарифах та надати можливість громадам оновити тарифи на тепло, принаймні до рівня, достатнього для виживання тепловиків. Розрахунок держави

перед громадами за різницю в тарифах має відбуватися з одночасним погашенням боргів тепловиків за спожитий природний газ. У свою чергу ці кошти повинні мати цільове призначення: закупівля природного газу для проходження наступного опалювального сезону.

А тепер до гарних новин. Україна переможе! Росія розпадеться. А до календарної весни залишилося 19 днів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець, група «Довіра».

Лариса Миколаївна Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, шановний пане головуючий, шановні українці! Сьогодні у критичний для нашої країни час ми будемо розглядати питання, від яких напряму залежить безпека і життя громадян, енергетична стійкість нашої держави і здатність України вистояти у війні. І це правильно, але, мушу сказати, трохи запізно.

Хочу привернути увагу і вашу, і уряду до рішень, які мали бути ухвалені вже дуже давно. Уявіть, матеріальні резерви громад тимчасово окупованих територій могли б уже давно бути передані через військові адміністрації громадам на підконтрольних Україні територіях для допомоги людям у критичних ситуаціях, а також для підтримки наших військових у боротьбі з ворогом. Натомість ці ресурси просто лежать на складах.

Після масованих обстрілів російської федерації громади залишаються без світла, без води і тепла, люди виживають. Військові виконують свої завдання, а держава в цей час грається в бюрократію. Проблема значно ширша однієї постанови, до якої треба внести зміни. Матеріальні резерви, вивезені з тимчасово окупованих територій, фізично існують, але юридично заблоковані. Вони не служать ані громадам, ані армії, ані державі. І все через постанову Кабінету Міністрів України № 775, у якій забороняється органам місцевого самоврядування передавати з тимчасово окупованих територій свої матеріальні резерви військовим частинам і комунальним установам громад, підконтрольних Україні. Цього не можна робити навіть для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, навіть для термінової допомоги людям, навіть для протидії збройній агресії росії. Тобто в країні, яка воює, генератори не можуть гріти, техніка не може працювати, матеріали не можуть відновлювати, бо десь у нормативних актах виписано: не можна. Скажу прямо, це ознаки саботажу, це параліч через формалізм держави. У війні головне не те, чи правильно оформлено, а те, чи врятовані люди, чи виконано бойове завдання нашими захисниками.

Колеги, ми маємо вимагати від уряду внести зміни до постанови № 775 і надати органам місцевого самоврядування право передавати з тимчасово

окупованих територій матеріальні резерви військовим частинам для виконання бойових завдань (уряд каже, що це дуже важко, нереально і що це дуже сумнівне питання, не знаю, що вони там сумнівного знаходять) і обов'язково комунальним установам підконтрольних Україні громад для порятунку людей та ліквідації наслідків обстрілів. Ресурси мають служити країні, а не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина, фракція «Європейська солідарність».
Ірина Володимирівна Герещенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі українці! Днями Зеленський ошелешив всіх новиною, що він разом зі своїми менеджерами працює над черговим пакетом тепер процвітання. Країна ще не оговталася від плану незламності, програми потужності, від 20 пунктів мирної угоди, щоправда, без безпекової компоненти, від десяти кроків миру, і тепер – чергова обіцянка. Думаю, Зеленський уже увійшов до книги рекордів Гіннеса з дискредитації важливих слів, невиконаних обіцянок. За сім років стільки обіцяно, що настав час звітувати.

Люди живуть на фоні гулу генераторів одним питанням – мир. Тому фракція «Європейська солідарність» наполягає, що Зеленський має зустрітися з керівництвом парламентських фракцій і доповісти про мирні переговори, що там відбувається, чи правда, що влада, замість того щоб взяти на себе відповідальність за досягнення миру, збирається перекласти на суспільство референдум. Водночас ключовим переговорником залишаються Збройні Сили України, і про повне їх забезпечення має дбати сьогодні саме Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України.

Рівно рік тому Міністерство оборони України заявило, що потрібно зафрахтувати понад 1 мільйон хімічних грілок. Усі знали, що буде холодна зима. Як так трапилося, що зафрахтували лише 600 тисяч грілок, і сьогодні ми маємо величезні проблеми з обмороженням та ампутаціями у військових на фронті? Хто понесе за це відповідальність? Хто понесе відповідальність за хаос із забезпеченням Збройних Сил України дронами? Хто понесе відповідальність за незабезпечення ракетами, а також необхідним обладнанням? Водночас чуємо лише чергові обіцянки про ракети «Фламінго» і блекаут на москві. Знаєте, це дискредитація будь-яких слів, тому «Європейська солідарність» вимагає секвестр бюджету на 2026 рік, де треба «вичистити» всі другорядні статті й передати кошти на забезпечення Збройних Сил України.

І ключове – енергетика. Як бачимо, можна створити десять енергетичних штабів, але від цього не стає тепліше, ані в будинках на Троєщині, ані не на Харківщині, ані в інших постраждалих містах і районах. На жаль, ця проблема не розтане разом зі снігом, тому що українська енергетика настільки зруйнована,

що вирішення питання щодо і когенерації, і диверсифікації нашої енергосистеми потребуватиме ще кілька років. Тож ми хочемо мати тут дуже чітку програму.

І останнє. Скільки ще Україна фінансуватиме транзит російської нафти? У той час, коли весь світ бореться з тіньовим флотом, у нас й досі працює нафтопровід «Дружба».

Фракція «Європейська солідарність» наполягає на прийнятті відповідної постанови, аби припинити фінансування цієї...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми маємо чесно визнати, що сьогодні Україна під прикриттям війни стрімко перетворюється на поліцейську державу, де карають за втому і правду, дозволяють побиття і смерті (не на полі бою), де переслідують тих, хто не витримав війни, але закривають очі на тих, хто б'є, калічить та принижує під прикриттям держави. Я наголошую, не існувало б насильницької мобілізації там, де працює закон і Офіс Генерального прокурора. Насильство виникає лише там, де держава сама дозволяє не відповідати за злочини. Жодна норма закону не надає ТЦК повноважень діяти, як каральний орган. Людей хапають на вулицях, відстежують у під'їздах, сьогодні їх б'ють у приміщеннях ТЦК, б'ють адвокатів (наприклад, Сергій Костира), і нічого з цим не роблять. Людей незаконно утримують, калічать, вбивають.

За рік я отримала понад 15 звернень щодо вбивств у приміщеннях ТЦК, людей забили до смерті. Стенковий Роман (Дніпропетровська область), Сахарук Віталій (Рівненська область), Сопін Роман (Київ), Ковальчук Сергій... Цей список я можу продовжувати довго.

Знаєте, яка реакція? Це банальні відписки Офісу Генерального прокурора. Жодних дій, жодних розслідувань, жодних покарань, усі мовчать. Коли звертаєшся до Генерального прокурора з проханням про особистий прийом, у нього немає часу. Звичайно, бо замість того щоб виконувати свою роботу, він потужно приходять за кожним, хто про нього не так написав пост або сказав правду, бо відірвав вельмишановного і вельмиповажного Генерального прокурора від сортування доларових купюр у якогось Василя «під кришею».

Колеги, це не правова оцінка, це прикривання насильства. І системна відсутність процесуальних рішень – це не помилка, це позиція, яку демонструє Офіс Генерального прокурора.

Я була на прийомі в заступника Генерального прокурора і кажу, що є купа справ, чому не розслідують побиття? Знаєте, що він мені відповів? Ну, його ж не вбили. Тобто якщо людину не вбили, розслідувати справу вже не потрібно!

У якій державі ми живемо? До чого ми йдемо? Про яку перемогу, про яку справедливість можна казати, яку Генеральну прокуратуру ми можемо згадувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гетманцев Данило Олександрович, фракція «Слуга народу».

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, насамперед хочу порадити команді, яка сьогодні веде переговори з агресором, спрямовані на стійкий та справедливий мир. Переговори відбуваються непросто. Ми бачимо, що агресор додає додаткові умови, тож процес проходить дуже важко. Однак я переконаний, що зміна складу переговорної групи, зокрема доєднання Давида Арахамії, Кирила Буданова до команди перемовників, дасть потужний поштовх, щоб нарешті ми прийшли до стабільного, справедливого миру, якого прагне переважна більшість (якщо не всі) українців.

Ми маємо об'єднатися та працювати заради миру, заради майбутнього нашої держави і припинити бездіяльність, політичні ігри та популізм, який сьогодні розквітнув у цьому залі. Він не кричить, а волає про історичні паралелі з УНР 1918 року. Ми маємо припинити бути політиками і стати хоча б до миру, до перемоги державниками (державниками!). Ми як державники маємо підтримати надважливі фінансові рішення, які врятовують економічний стан країни. Ми напередодні дуже важкої ситуації, яку не маємо права недооцінювати, і будь-яка гра в популізм – лише на шкоду державі та людям. Ми як державники маємо провести насамперед соціальні реформи. Де пенсійна реформа? Чому ми досі не отримали від уряду реальних пропозицій щодо пенсійної реформи? Чому більш ніж пів року ми не можемо прийняти рішення про скасування «кланових» пенсій? Зараз я звертаюся не лише до опозиції, а й до монокоаліції. Ми як державники маємо підтримати євроінтеграцію і всі складні рішення щодо цього, бо іншої альтернативи, ніж як стати членами Європейського Союзу, у нас немає. Це питання не політики, а виживання. Ми як державники маємо підтримати сьогодні всі енергетичні законопроекти, які, на жаль, не підтримали минулого разу, бо займалися чортзна-чим, об'єднатися заради миру і заради Української держави, бо якщо буде держава, буде мир, і тоді ви зможете займатися і політикою, і рейтингами, і навіть популізмом. Якщо не буде держави, не буде нічого.

Колеги, давайте не повторювати історичних помилок 1918 року, давайте заради цього об'єднаємося і збережемо державу!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Передусім хочу відзначити результати перемовин в Абу-Дабі. Обмін і повернення 157 наших громадян – це важливий крок. Такі кроки можуть здаватися невеликими, але саме з них починається шлях до великих звершень і до широких домовленостей щодо завершення війни. Ми підтримуємо всі зусилля, спрямовані на звільнення наших людей, і маємо робити все, щоб таких обмінів ставало більше.

Водночас змушений констатувати, що досі ми не маємо повноцінного погодження щодо енергетичного перемир'я. Те коротке перемир'я, яке тривало три дні, принципово не змінило ситуації. У багатьох регіонах ситуація стала ще складнішою. Мільйони людей продовжують жити в невизначеності, в умовах графіків включень та відключень.

Енергетична безпека це не абстрактне поняття. Саме тому нам необхідно системно розвивати енергетичну децентралізацію з урахуванням особливостей кожного регіону, кожної громади, кожного села. Це й сонячні електростанції, когенераційні установки, вітряки, сучасні системи накопичення енергії та багато інших рішень. Держава має виступати драйвером у розвитку в цьому напрямі, у цьому процесі, визначити правила гарантування якості та забезпечити фінансову підтримку. Нам необхідна нова загальнодержавна цільова програма щодо енергомодернізації, яка застосовуватиметься на реальній ситуації та потребах. Наприклад, під час проектування нових будівель є необхідність передбачати в Державних будівельних нормах (ДБН) обов'язкову наявність індивідуальних котелень та теплових пунктів. Лише за таких умов ми зможемо зробити нашу енергетику стійкою та менш вразливою до таких подій.

Окремо хочу звернути увагу на ситуацію, яка склалася в Дружківці, що на Донеччині. Нещодавно там закрили відділення «ПриватБанку» (нагадаю, АТ КБ «ПриватБанк» – це державний банк), і пояснення цьому зрозуміле – складна безпекова ситуація, ризики для працівників і відповідальність керівництва. Проте давайте подивимося на це питання з іншого боку – очима мешканців міста. Для багатьох це відділення банку є пунктом видачі не лише пенсій, а й соціальних виплат, зарплат тощо. Тобто це можливість виживати: купувати ліки, продукти, допомагати родинам. Закриття відділення для прифронтового міста – це серйозний удар по жителях, яких на сьогодні налічується близько 20 тисяч. Мобільні відділення, виїзні сервіси, альтернативні формати обслуговування – це все завдання для військової адміністрації. Вони не мають вчиняти так, як зайці, – тікати з місця. Жодна людина не повинна залишитися без доступу до базових послуг, зокрема фінансових.

Зкликаємо до конкретних дій. Сподіваюся, нас почують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович, група «Платформа за життя та мир».

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Сьогодні хотілося б висловити вдячність насамперед Збройним Силам України за ту мужність і героїзм, які вони проявляють в боротьбі з агресором. Ще хотілося б подякувати працівникам ремонтних служб щодо теплокомуненерго, електромереж, водовідведення за те, що вони в такі морози, не шкодуючи свого здоров'я, з обмороженими руками і ногами відновлюють і комунальну сферу, і енергетику України.

Знаєте, дивися і розумієш, що сьогодні існують два різних світи: громадяни України, які живуть в умовах відключення електроенергії, відсутності опалення, інших побутових зручностей, і чиновники, уряд, яких абсолютно це не цікавить. Вони у такий час збільшили тариф для підприємств, юридичних осіб у 1,5 разу, а за два дні до підвищення провели тендер з продажу електроенергії «Енергоатому» по старих цінах і нажили на цьому 50 мільйонів доларів. Сьогодні в людей єдина надія на власні сили і на Президента України, який подивився на цю ситуацію і дав доручення уряду, щоб люди не сплачували кошти за ті комунальні послуги і електроенергію, яку не отримують. Це ж треба було уряду чекати доручення Президента! Вони самі цього не бачать? Тобто окремо існують ці вигодонабувачі, яких цікавить єдине, – власна кишенька, і є народ України. Треба нам зосередитися і дати принципову оцінку нинішньому уряду, щоб чітко і ясно ми підтримали Президента і стали на захист соціальних гарантій в Україні.

Хотів би ще нагадати урядовцям, думаю, для Свириденко це буде відкриття, що у тарифі на гарячу воду та опалення для населення закладена ціна газу для підприємств, тобто це 15-28 гривень, не 8 гривень, як за опалення будинків у Кончі-Заспі, а втричі дорожче, і електроенергія на водовідведення, на опалення, подається за ціною 15 гривень 10 копійок, а не 4 гривні 32 копійки, як отримують у Кончі-Заспі. Тобто якщо сьогодні врегулювати ці «тарифи справедливості», то люди отримуватимуть ціну на опалення та воду вдвічі дешевшу, ніж зараз.

У зв'язку з тим що уряд такий бездіяльний, прошу Президента дати доручення, щоб вони повернулися до людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Враховуючи, що надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ, надається б хвилин. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Історія України в лютому завжди формувалася складно. Якщо пригадати лютий 2010 року, помаранчевий лідер після Помаранчевої революції привів до президентської влади в Україні Віктора Януковича. Саме з лютого 2010 року почався тяжкий для України шлях, який завершився війною. Якщо пригадаєте, лютий 2013 року – це розстріл Небесної Сотні, лютий 2015 року – Дебальцеве і ганебні кабальні Мінські угоди, лютий 2020 року – початок пандемії і Нові Санжари, лютий 2022 року – початок кривавої агресії кремля проти України.

Зараз лютий 2026 року, і тут я хочу чітко сказати, що це кінець парламентаризму в Україні. Хіба для вас, народні депутати, невідомо, що українське суспільство, кожен українець люто ненавидить парламент? Як ви думаєте, чому? Можливо, народ помиляється? Та ні, не помиляється. Тому що все, що планується проти української нації, проти українського народу – позбавлення прав, розпродаж ресурсів, знищення, по суті, всього, що є багатством України для українців, те, що сьогодні завершилося тим, що переживають люди, – це все формувалося, освячувалося в цьому парламенті. Голосували, як кажуть, як божевільний принтер за все, що нищило і нищить Україну.

Кожен, хто тиснув кнопку за закони, якими позбавляли Україну суверенітету, наших національних інтересів, наших багатств, прав і свобод людей, заради компромісності, щоб догодити Офісу Президента, несе за це відповідальність, а також за те, що люди сьогодні переживають. Саме тоді, коли в парламенті України почав формуватися певний депутатський корпус, який не готовий голосувати за продаж України, за продаж людей, усі зрозуміли: або депутатів поставлять у стійло, або це кінець колонізації України. Віталій Портников, якого я дуже поважаю, сказав, що колонізація країн починається не з танків, а із знищення людей, які захищають суверенітет і свободу кожної країни.

Ви думаєте, удар був завданий такими маріонеточними, неантикорупційними структурами – НАБУ, САП і ВАКС – по мені? Ні, не по мені. Ви всі у прямому ефірі бачили це ганебне судилище, яке соромно було дивитися. І слава Богу, народ України виступив присяжними в цьому суді і зробив свої висновки. Удар був завданий не по мені, а по вам, тому що вас треба було знову загнати в це голосування, яке суперечить національним інтересам України, зробити для вас лякалку, щоб ви, коли тиснете на кнопку, згадували, як до мене в офіс вломилися 35 до зубів озброєних людей з НАБУ, які мусили б бути на фронті і захищати Україну. Проти вас це було зроблено. І подивіться, як проти цієї атаки парламент знову почав покірно голосувати за все, що не є національним інтересом України, що принижує наш народ, націю. Як говорив Степан Хмара з цієї трибуни, просто знову зігнали ліквідаторів України.

Думаю, нам з цього всього треба зробити висновки. Якщо ми й далі будемо в парламенті слухняною біомасою, яка, не аналізуючи законів, тиснутиме на кнопки і вестиме Україну до повного фіаско, тоді не ображайтеся на людей, які будуть вас ненавидіти і, зустрічаючи у своїх громадах, проклинати, тому що безхребетний парламент, який не здатний захистити людей і Україну, нікому не потрібен. Тому треба негайно змінювати ставлення до так би мовити «бешеных» одноголосних голосувань за те, що не є на сьогодні українською стратегією, створювати нову коаліцію, новий уряд і виходити з цього важкого стану війни, руйнації життя людей, і нищення національних інтересів. Я вірю, що в цьому парламенті з'явиться така команда.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, виступи завершилися, переходимо до оголошення запитів народних депутатів України.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України

КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Добрий день, шановні колеги! Для оголошення на пленарному засіданні Верховної Ради України внесено 19 запитів народних депутатів України. Їх не так багато, тому прошу займати свої робочі місця. Розпочну з оголошення запитів, надісланих до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а потім перейдемо до запитів до Президента України.

Внесено запити народних депутатів, які будуть сьогодні прочитані на пленарному засіданні: до Президента України – 5, до Кабінету Міністрів України – 5, до органів Верховної Ради України – немає, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 8, до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності – 1.

Отже, запити народних депутатів України.

Антоніни Славицької – до Вишгородського міського голови щодо вжитих заходів стосовно відновлення будинку, пошкодженого внаслідок удару безпілотного апарату у місті Вишгороді.

Антоніни Славицької – до Вишгородського міського голови, начальника Київської обласної військової адміністрації щодо вжитих заходів стосовно відновлення будинку, пошкодженого внаслідок ракетного удару у місті Вишгороді.

Антоніни Славицької – до міністра закордонних справ України, тимчасового виконувача обов'язків міністра юстиції України щодо забезпечення своєчасного внесення актових записів.

Антоніни Славицької – до начальника Київської обласної військової адміністрації щодо вжитих заходів стосовно відновлення будинку, пошкодженого внаслідок удару безпілотного апарату у місті Вишгороді.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо завершення будівництва захисної споруди цивільного захисту в Іспаській гімназії Вижницької міської ради Вижницького району Чернівецької області.

Антоня Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації стосовно службового відрядження начальника управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради Ольги Чирви та організації поїздки до міста Крістіанстаду.

Олександра Качури – до міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України щодо системного врегулювання питання забезпечення осіб з інвалідністю можливості зберігання засобів мобільності в допоміжних приміщеннях багатоквартирних будинків.

Олександра Качури – до голови правління Пенсійного фонду України щодо захисту прав ліквідаторів аварії на Чорнобильській атомній електростанції та осіб з інвалідністю у сфері пенсійного забезпечення.

Олександра Качури – до Прем'єр-міністра України щодо системного врегулювання правового статусу будинків-гуртожитків із приватизованими квартирами та забезпечення прав їх мешканців на отримання житлово-комунальних послуг.

Антоня Яценка – до начальника управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради щодо надання інформації стосовно службового відрядження начальника управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради Ольги Чирви та організації поїздки до міста Крістіанстаду.

Олександра Качури – до голови правління приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго» щодо дотримання принципів рівності та справедливості при застосуванні аварійних графіків електропостачання.

Валерія Гнатенка – до виконувача обов'язків Голови Державної податкової служби України про вжиття заходів щодо забезпечення реалізації права фізичних осіб, суб'єктів господарювання на звільнення від орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, а також за об'єкти житлової/нежитлової нерухомості, що розташовані на тимчасово окупованих територіях та на яких ведуться (велися) бойові дії.

Шановні народні депутати, це всі запити, направлені вами до органів державної влади. Зараз приступаємо до оголошення запитів до Президента України. Колеги, будь ласка, займайте свої робочі місця.

Отже, перший запит до Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Яценка до Президента України щодо присвоєння

звання Герой України Красвітньому Григорію Ігоровичу (помертньо). Будь ласка, голосуємо.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Дякую.

Другий запит до Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Яценка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України Дмитру Гоголю (помертньо). Будь ласка, голосуємо.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Третій запит до Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Яценка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України Антоненку Владиславу Олександровичу (помертньо). Будь ласка, голосуємо.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Четвертий запит до Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Олексія Мовчана до Президента України щодо присвоєння молодшому сержанту Глуценку Юрію Володимировичу звання Герой України (помертньо). Будь ласка, голосуємо.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

П'ятий запит до Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Володимира Тимофійчука до Президента України щодо розгляду електронної петиції про присвоєння звання Герой України (помертно) Погребеннику Ігорю Григоровичу. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах, як пройшло голосування.

Шановні колеги, це всі запити народних депутатів України.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гео Лерос – з процедури. Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. На минулому тижні з журналістського розслідування «Української правди» ми дізналися, що Управління державної охорони України охороняє екссекретаршу Президента Єрмака, він же фсбшна «консерва» Єрмак. Пропоную завтра на 12 годину викликати начальника Управління державної охорони України з доповіддю, чому, як і навіщо вони охороняють екссекретаршу Президента Єрмака.

Прошу мою пропозицію поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Гео Лероса, яку він щойно озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Олексій Олексійович Гончаренко – з процедури. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Учора відбулося засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану, на яке вкотре не прийшов голова Державної служби фінансового моніторингу України Філіп Пронін. Як виявилось, пан Філіп Пронін, який вже тричі посилається на лікарняні, хворіє і ніяк не може прийти на засідання, до цього десять днів провів у теплі у Танзанії в місті Аруша. Тож поки в Києві холодно, Проніну тепло. А вчора він знову не прийшов, бо цього разу він у новому відрядженні, у Мексиці. Ну, там теж тепло. Трохи змерз. Очевидно, від перепаду температур між Арушою, Києвом та Мехіко трохи захворів.

Тож пропоную завтра на 12 годину викликати у Верховну Раду України Проніна і послухати про його красиве життя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олексія Олексійовича Гончаренка, яку він щойно озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Мар'яно Володимирівно, у вас теж з процедури? Виклик? Будь ласка.

Колеги, у кого ще є пропозиції про виклики, відразу підніміть руки, щоб ми їх проголосували пакетом.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Мене дивує, що колеги пам'ятають про якихось проніних і не пам'ятають про те, що відбувається на фронті, і хто за це відповідальний. А відповідальний за це Головнокомандувач Збройних Сил України Олександр Станіславович Сирський, який уже два роки обіймає цю посаду. За два роки в Україні проблем лише збільшилося. Військо поступово фактично розшарувалося на дві складові: на сучасну компоненту в окремих підрозділах і на відстале керівництво. То, може, парламент не злякається і покличе Сирського до сесійного залу, щоб подивитися, як він зможе відповісти, хоча б коротко? Колеги, чому ви лякаєтеся? Ви пам'ятаєте про НАБУ, але не пам'ятаєте про фронт? Я пропоную викликати Сирського саме сюди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Мар'яни Володимирівни Безуглої, яку вона щойно озвучила. Прошу голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Колеги, переходимо до роботи.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки в пульті, що знаходиться на робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 218.

Проголосували: за – 218, проти – 14, утрималися – 5.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. На ваш розгляд пропонуються проекти постанов щодо порядку денного п'ятнадцятої сесії та Плану законопроектних робіт на 2026 рік. Це проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік» ([№ 15017](#)) і проект Постанови «Про порядок денний п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15018](#)).

Відповідно до рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп, пункту 2 частини першої статті 28 Регламенту Верховної Ради України ми домовилися про розгляд цих проектів постанов за скороченою процедурою із наданням слова представнику кожної депутатської фракції та групи до 4 хвилин.

Ставлю на голосування цю пропозицію, узгоджену на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Отже, шановні колеги, я коротко від авторів прокоментую план законопроектних робіт. Проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік» ([№ 15017](#)). Відповідно до статті 19¹ Регламенту Апаратом Верховної Ради України узагальнено всі пропозиції комітетів до проекту Постанови «Про План законопроектної роботи на 2026 рік». За результатами опрацювання Апаратом сформовано зведені пропозиції загальною кількістю 389 пунктів. На засіданні Погоджувальної ради

депутатських фракцій і груп було узгоджено проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік». Відповідно до частини першої статті 19¹ Регламенту Голова Верховної Ради України вніс проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік» на затвердження Верховною Радою України.

Відповідно до положень частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Голова Верховної Ради України вніс на затвердження також проект Постанови «Про порядок денний п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» (№ 15018). За результатами опрацювання Апаратом сформовано зведені пропозиції загальною кількістю 3001 до двох розділів порядку денного. На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було обговорено і схвалено проект Постанови «Про порядок денний п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання».

Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України зазначені питання включаються до порядку денного сесії без голосування.

Шановні колеги, після цієї інформації ми можемо перейти до обговорення. Тому прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи. До 4 хвилин на виступ.

Софія Федина, фракція «Європейська солідарність». Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Проект Плану законопроектної роботи Верховної Ради це не просто списочок документів, за який ви тикнете чи не тикнете, навіть не знаючи, що там написано, це свідчення того, чи здатна Верховна Рада сьогодні у такий важкий для України час бути інституцією безпеки і гарантувати майбутнє нашим громадянам, чи ви все-таки залишаєтеся безвольною цинічною зеленою кнопкою, яка готова служити всім і вся за певне відповідне відступне.

Справа в тому, що сьогодні парламент має давати відповіді на ті питання, які є найбільш болючими для Української держави. Але ж ні, ви не здатні включити в проект Плану законопроектної роботи, в порядок денний питання щодо термінового вирішення критичної ситуації в енергетичній системі міст, покриваючи тим самим «Міндічгейти». Ви не можете включити в проект Плану

законопроектної роботи звернення Верховної Ради до організацій, парламентів, урядів щодо неможливості проведення будь-яких виборів під час воєнного стану. Ви не хочете розглядати такі речі, як дострокове припинення повноважень тимчасової слідчої комісії Верховної Ради імені одного депутата з одної фракції, якій заважають Мінські угоди, бо їм треба тиснути якимось чином на САП і НАБУ.

Повертаючись до цієї теми, хотіла б запитати. Мінські угоди свого часу зупинили криваву бійню і дали Україні можливість протриматися і наростити армію, свій потенціал. А де ваші Мінські угоди? Там, де Оман, там, де міндічі чи там, де стамбули? Товариство, ви сьогодні тут, у Верховній Раді, по суті покриваєте державну зраду. Міндіч! Чи не парламент мав би відігравати ключову роль в тому, щоб зрадники і злодії на крові були притягнуті до відповідальності? Але ні! Свого часу ви побоялися виступити як представники громадян України, ви покривали і покриваєте зараз членів уряду, які засвічені в «Міндічгейті». Вам якимось чином доплачують за це чи як? А Пронін, якого не можуть викликати на засідання ТСК, який не може прийти до Верховної Ради, бо він в танзаніях. Тут одна особа сказала, що Пронін не має відношення до безпеки і оборони. Так, товариство, холера, хто не зробив фортифікацій на Покровську?! Хто розкрадав гроші на тому? Той самий Пронін, з яким це все асоціюється. А потім він зробив усе можливе, щоб під прикриттям вашого уряду знищувати того, хто є найбільшим приватним інвестором і меценатом для української армії. Але в тому порядку денному, що є на сьогодні, що у вас планується надалі, армія та енергетика не є в пріоритеті. Тим паче ви покриваєте заробляння московської федерації на транзиті нафти. Ви чомусь не можете зупинити транзит по нафтопроводу «Дружба», знаходите 100-500 причин. А Москва отримує 7 мільярдів доларів щороку, щоб убивати наших цивільних і військових. Але ж, напевно, комусь гарне відступне заплатили. До речі, уточню, що 7 мільярдів доларів – це запас «шахедів», якими б'ють по наших містах і містечках, на цілий рік.

Ми вас просимо також передати кошти бригадам, просимо про додаткових 100 мільярдів на потреби армії. У вас руки ростуть не з того місця, ви не можете за це натиснути на кнопку. Тож, люди, просто орієнтуйтеся, у якийсь момент у вас буде підозра в державній зраді за розвал Української держави.

Думайте!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина».

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, думаю, з чогось потрібно починати, щоб парламент був, дійсно, народним, який стояв би на позиціях українців і України. Гадаю, було б дуже добре розпочати з того, щоб за цих два проекти постанов щодо затвердження порядку денного на наступну сесію проголосували проти. Хочу сказати, що це не набір якихось

законопроектів. Те, що зараз вам пропонується для голосування – два проекти постанов щодо затвердження порядку денного на всю сесію – це, по суті, стратегія, яку чинна влада хоче застосовувати до України.

А тепер давайте розберемося, що є у цьому переліку. Хочу подивитися в очі тим, хто за це готовий проголосувати.

Перше, про що треба говорити (законопроект [№ 13620](#)) – повний продаж за безцінь під час війни усього державного майна, включаючи державні монопольні корпорації. Скажіть, будь ласка, ви за те, щоб за спрощеними моделями без громадян продати «Енергоатом», «Укрпошту», «Укрзалізницю», НАК «Нафтогаз»? Ви реально спільники цього? Тоді як можна голосувати за цих два проекти постанов?

Наступне. У людей вже забирають право користування водоймами. Можу сказати, у законопроекті [№ 12384](#) водойми віддаються у приватну власність. Землю вже віддали, ліси віддали, дійшла черга до водойм. Водойми також у проекті Плану законопроектної роботи, але це не все, тому що наступне – це проект Трудового кодексу. Саме тут момент істини, тому що цей документ позбавляє працюючих людей всіх без винятку прав, включаючи вагітних жінок, включаючи підтримку дитячої праці і таке інше. Ви готові за це голосувати? Переконана, ні.

Законопроект [№ 14005](#). За 1 гривню боргу у людей забиратимуть єдине житло. Ви за це? Тоді тисніть на цю ганебну кнопку. А якщо ні, тисніть на кнопку «проти».

Наступне. Скажіть, будь ласка, хто дав право обкладати середній бізнес податками? Тут податки для ФОП і для людей, які торгують на OLX своїми вживаними речами. Ви за те, щоб вони сплачували податки? Тоді голосуйте за ці абсолютно ганебні плани законопроектної роботи.

До того ж тут немає жодного слова про підвищення заробітних плат, грошового забезпечення військових, жодного законопроекту, який припиняє корупцію в країні і віддає ці гроші на закупівлю зброї. Для України і людей тут немає нічого, але є багато розбору держави Україна на органи і перетворення людей на біомасу, рабів, на те, що ви робите останні шість років.

Отже, закликаю кожного депутата, який має честь і совість, проголосувати проти двох проектів постанов щодо затвердження такої стратегії для України і не допустити прийняття цих планів законопроектної діяльності.

Продовжую вірити в парламент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович, група «Платформа за життя та мир».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Наша група

буде підтримувати проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік», але ми хочемо надати ряд серйозних пропозицій, які, на наш погляд, мають врахувати і Кабінет Міністрів України, і профільні комітети, щоб посилити діяльність Верховної Ради України і той ефект від її діяльності у 2026 році.

Перше і найголовніше, на що ми звертаємо увагу, – це подолання негативних наслідків та кризової ситуації в енергетиці та комунальній сфері. Думаю, ні для кого не секрет, ви постійно бачите, моніторите в режимі онлайн ту критичну ситуацію щодо електрозабезпечення, водозабезпечення, опалення, яка склалася насамперед у містах-мільйонниках. Тому, на наш погляд, необхідно суттєво посилити дане питання, особливо щодо бюджетного фінансування, у тому числі для органів місцевого самоврядування, щоб грошові кошти оперативно вирішувати ці питання на місцевому і на загальнодержавному рівнях.

Другий важливий момент, на який ми хочемо звернути увагу, – це серйозне посилення людського фактору. Є ряд показників, ось, наприклад, демографія, коли на одну новонароджену дитину припадає троє померлих. Це дуже негативна ситуація для відновлення населення України, у нас фактично відбувається депопуляція. Тому цей негативний тренд також необхідно змінювати, і ті законодавчі ініціативи, які ми проголосували в кінці минулого року, десь частково сприятимуть, але цього мало.

Третій важливий момент, на який ми хочемо звернути увагу і який не відображений, – це питання стимулювання зайнятості населення. Адже, за офіційними даними Державної служби статистики України, у нас лише 5,3 мільйона громадян вважаються штатними працівниками. Нагадаю, кількість пенсіонерів – понад 10 мільйонів. Так, там є самозайняте населення, але це негативне співвідношення працюючих громадян до пенсіонерів, і економічна ситуація є нежиттєздатною, тому це також необхідно вирішувати.

Четвертий важливий пріоритет, на який ми традиційно звертаємо увагу, – це подолання негативних наслідків деіндустріалізації, бо саме у промисловості концентрується найвища чисельність зайнятості працівників. Якщо взяти показники минулого року, падіння промислового виробництва – мінус 2,4 відсотка. Тобто в цьому році ми маємо, по-перше, як мінімум зупинити падіння, по-друге, почати відновлювати темпи падіння, які ми мали в попередні роки, і пришвидшувати зростання промислового виробництва як ключового фактору зростання та відновлення економіки України.

Хочу ще звернути увагу (традиційно ми завжди звертаємо на це увагу) на невід'ємне сальдо торговельного балансу, девальвацію національної грошової одиниці і ряд інших негативних моментів, які є у фінансовому та банківському секторах, які безпосередньо девальвують не просто доходи і рівень життя, а вимивають будь-яке номінальне зростання, яке ми додавали в минулому році.

На завершення також звертаю увагу, що у нас надзвичайно критична боргова ситуація. Це питання в новому році також нам прийдеться вирішувати.

Питання щодо покриття дефіциту бюджету за рахунок зовнішніх і внутрішніх запозичень також має бути відображене в нових порядках денних, що мають відповідати, повторюю, викликам часу.

І найголовніше – нова адаптивна економіко-оборонна модель на 2026 рік також має бути реалізована з фокусом саме на економічну спроможність країни продовжувати жити в умовах тривалого багаторічного воєнного конфлікту.

Повторюю, ми будемо підтримувати даний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сірко, фракція партії «Голос».

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, зараз ми обговорюємо порядок денний сесії, що розглядатимемо упродовж наступних декількох місяців. Це не просто технічний документ, це дуже чіткий сигнал суспільству, що парламент вважає на сьогодні найголовнішим. Чи є запропонований порядок денний відображенням тих пріоритетів, які саме сьогодні болять суспільству? Давайте чесно скажемо, ми знаємо, як збирається цей документ: у яких комітетах є щось готове, давайте додамо, зведемо все до купи і формуватимемо порядок денний сесії. Чи може сформований таким чином порядок денний відображати найголовніші болі, проблеми, з яким суспільство стикається? Вочевидь, ні. Те, що ми бачимо, це не порядок денний парламенту під час війни. Це якийсь шалений вінегрет з того, що десь було готове, і давайте це складемо до купи, і назвемо планом роботи парламенту на наступних пів року.

Прикро, що вкотре в залі парламенту доводиться нагадувати, що в нас війна, і ми насамперед повинні працювати саме з тими законопроектами, з тими ініціативами, які стосуються безпосередньо військових. Чи відображено це в даному порядку денному?

Друзі, щоразу під час кожного зсідання Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми домовляємося, що законопроекти, які вносить Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки, розглядатимуться першими. Чи дотримується потім це правило? Ні. Ми знаємо, що це правило щоразу порушується. Питання щодо оборони щоразу доводиться піднімати в порядку денному, аби до них доходив час і були голоси, щоб їх прийняти. Чи це прийнятно? Ні.

Друзі, навіть на цьому тижні, коли вкотре планувалося внести на обговорення питання щодо термінів служби у вигляді контрактів для військовослужбовців, ми знову розглядаємо що завгодно, але не ті питання, про які роками криком кричать військовослужбовці, – щоб дали чітке розуміння, скільки часу їм ще служити. Чому це не знаходить відображення в пріоритетах парламенту, для мене залишається загадкою. Питання стосовно військових і потреб оборони мають першочергово стояти і в порядку денному на пів року, і в щоденній роботі парламенту. Це перше.

Другий і абсолютно очевидний пріоритет – це наші зобов'язання перед європейськими партнерами, до того ж не лише виконання *Ukraine Facility*, як зараз це дуже довільно трактує парламент. Так, ми виконуємо зобов'язання щодо *Ukraine Facility*, але чи означає це, що ми виконуємо всі європейські зобов'язання? Ті дорожні карти, які Україна на сьогодні прийняла як наш план роботи на наступні кілька років, ми вперто ігноруємо, роблячи вигляд, що цих зобов'язань просто не існує. І вже зараз на всіх зустрічах з міжнародними партнерами вони говорять, що чому ви не виконуєте взяті на себе зобов'язання.

Далі. Теоретично ми маємо розглядати й інші законопроекти, серед яких є хороші, і більшість з яких точково вирішують проблеми, за винятком, мабуть, одного, про який я не можу не сказати з цієї трибуни. Це проект Цивільного кодексу України, у якому пропонується переписати все цивільне законодавство, яке на сьогодні існує в країні. Цей проект викликав шалене обговорення в суспільстві через норму про дозвіл одружуватися з 14 років. Ця дикість, яку намагаються пропихнути члени профільного Комітету з питань правової політики, іде всупереч здоровій логіці, здоровому глузду, міжнародним зобов'язанням України і таке інше. Скільки ще таких проблем є в цьому проекті кодексу, ми не знаємо.

Тому я з цієї трибуни приєднуюся до вимоги правозахисників відкликати цей проект Цивільного кодексу, ще раз його уважно розглянути, не розглядати його поспіхом, і тільки після цього вже включати його до порядку денного парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Група «Довіра», Львівщина, прикордоння. Звичайно, проект Плану законопроектної роботи українського парламенту, який складається на найближчі кілька місяців, це не просто те, що кожен комітет дає якісь напрацювання, які має щодо свого профілю, потім усе складається до купи, і ми приймаємо таку роботу. Дуже прикро, що я змушений з цієї трибуни нагадувати, що ми живемо в час важкого виклику – війни. У порядку денному

українського парламенту сьогодні повинні бути законопроекти від оборонного комітету, а також законопроекти щодо допомоги тому відважному українцю чи українці, які нас захищають. Якщо в порядку денному серед ряду законопроектів є хоча б трохи таких, що стосуються соціальної справедливості для тих молодих українців, які у віці від 18 до 24 років підписали контракт зі Збройними Силами України, і ми їм дамо пільгу, аби вони мали рік, так би мовити, умовної відпустки, звичайно, їх негайно потрібно розглядати у двох читаннях без обговорення і приймати, а також інші законопроекти, спрямовані на соціальний захист, допомогу родинам захисників, які тимчасово перебувають у полоні чи вважаються зниклими безвісти, бо віримо, що всі вони потраплять додому до своїх родин. Але зараз поки родина не знає, куди податися, нам потрібно точно вказати законодавчу базу уряду, аби урядовці та чиновники працювали краще по всій країні з тими родинами. Бо куди не звернешся, у кожному регіоні, районі є недопрацювання місцевих адміністрацій, місцевих чиновників з родинами наших захисників.

Тому закликаю уряд посилити свою роботу стосовно таких родин. Вони отримують лише сповіщення, і їм потрібно підказати, куди рухатися, які є соціальні гарантії і хто саме в цій країні займається пошуком їхнього, на жаль, тимчасово зниклого безвісти родича, бо це вкрай важливо. Інакше все доходить до якогось абсурду.

Також однозначно важливим є питання щодо енергетики. Тому що ворожі дрони, балістика по мирних містах, підстанціях, по тих місцях, де генерують електроенергію і тепло для простого мирного населення, – ну, це однозначно геноцид. Нам потрібно пам'ятати, що гарантом безпеки для України є ні хто інший, як Збройні Сили України. Тому законопроекти і порядок денний роботи цього українського парламенту повинні бути спрямовані на підсилення кожного українського воїна, з чого пропоную починати, переходити до голосування і приймати ті законопроекти, що є номером один від того комітету, який займається законотворчістю щодо сфери оборони України.

З вірою у Бога та людей. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Нагадаю вам, що під час війни немає місця для політичної боротьби. Ми просто не маємо на це право. Нагадаю, що всі ці роки країна живе та працює завдяки Збройним Силам України. План нашої роботи на цей рік – допомогти всім, чим ми можемо, Збройним Силам України.

Нагадаю, що саме за рахунок платників податків ми фінансуємо Збройні Сили України, фінансуємо нашу спроможність відбиватися від країни-агресора – російської федерації, тож маємо приймати закони на користь платників податків.

Нагадаю, що мільйони наших громадян є вимушеними біженцями. Ми маємо приймати закони на користь таких громадян.

Нагадаю, що зараз відбуваються мирні переговори. У складі цієї групи працюють голова фракції «Слуга народу» Давид Арахамія, керівник Офісу Президента Кирило Буданов, секретар Ради національної безпеки і оборони України Рустем Умеров. Ми маємо демонструвати спроможність роботи Верховної Ради, щоб позиції нашої переговорної групи були міцними.

Пропоную підтримати проект Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на цей рік, а щодо кожного законопроекту, ми окремо прийматимемо рішення. Голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максиме Аркадійовичу.

Завершальний виступ – Сергій Рудик, депутатська група «Партія «За майбутнє», і будемо переходити до голосування. Будь ласка.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Шановні українці! П'ятнадцята сесія Верховної Ради України – рекордна сесія, яка стала можливою «завдяки» тому, що триває війна. Як парламент мав би розпорядитися таким шансом? Ну, звичайно ж, робити все від нас можливе, щоб наближати перемогу, підтримувати тих, хто добровільно захищає нашу землю, і розбиратися з Авгієвими стайнями, які, на превеликий жаль, не зменшилися за роки широкомасштабного вторгнення орків.

Чому наша депутатська група не голосуватиме за такий порядок денний? На превеликий жаль, там немає законопроекту, який ми внесли у грудні минулого року, який мав би покращити фінансування Збройних Сил України, додавши такі необхідні 100 мільярдів гривень. На превеликий жаль, у цьому проекті порядку денного немає законопроекту, про який кажуть усі військові, – строки військової служби. Там навіть немає питання про створення тимчасової слідчої комісії, яка має покласти край вбивствам військовослужбовців, ветеранів і цивільних осіб (я відкрию вам велику таємницю), які гинуть не лише від ворожих куль.

Давайте пригадаємо трагедію, що сталася в Корсунь-Шевченківському районі два тижні тому, коли чотири поліцейські загинули, затримуючи ветерана українсько-російської війни. Здавалося б, усе просто і не треба це розслідувати: є загиблі поліцейські і є ветеран, який відкрив по них вогонь. Але, на превеликий жаль, там не все так однозначно.

Тому ветеранське середовище ставить питання правоохоронним органам: скажіть, будь ласка, чому підпал машини депутата Корсунь-Шевченківської міської ради ви трактуєте як замах на вбивство? Чому ви вирішили і трактуєте, що ветеран українсько-російської війни, з яким у цього депутата були нормальні робочі стосунки, хотів його вбити? Де тіло ветерана українсько-російської війни?

У людей виникає багато запитань щодо таких випадків по всій державі. Коли суспільство не отримує відповіді на такі запитання, люди повстають, як повстали ветерани на Черкащині. Це можна було б вирішити дуже просто: створити ТСК і розслідувати ці факти публічно із залученням засобів масової інформації і правоохоронних органів. Але ні, цього питання немає в порядку денному. Ви вважаєте, не на часі? Ви хочете повторення Врадіївки 2013 року? Ви хочете, щоб суспільство займалося самосудом? Товариство, не хочу нікого просити і жалобити, але якщо парламент буде й далі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення. Займіть, будь ласка, свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік» ([№ 15017](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15018](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Переходимо до наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання» ([№ 14067](#)). Це перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Костянтин Олексійович Ковальчук. Будь ласка, 2 хвилини.

КОВАЛЬЧУК К.О., заступник міністра розвитку громад та територій України. Добрий день, шановний пане головуєчий! Добрий день, шановні народні депутати! Дякую за можливість представити сьогодні проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання» (№ 14067). У даному законопроекті передбачається вдосконалення законодавства України в частині стимулювання впровадження індивідуальних теплових пунктів в тих будівлях, які наразі приєднані до систем централізованого теплопостачання, а також впровадження механізмів фінансування та реалізації інвестиційних програм щодо такого впровадження. Наразі сьогодні існуюче законодавство не передбачає обов'язкового встановлення індивідуальних теплових пунктів у будівлях, приєднаних до систем централізованого теплопостачання, що стримує модернізацію і не дозволяє досягнути ефективного управління споживанням теплової енергії на рівні кінцевого споживача, тобто населення.

Тож у даному законопроекті пропонується визнати централізоване теплопостачання в Україні сферою державного інтересу, що має на меті удосконалити системи централізованого теплопостачання, розвивати й відновлювати ефективно і стале централізоване теплопостачання. Зазначається, що впровадження механізмів обов'язкового встановлення індивідуальних теплових пунктів в будівлях буде відтерміновано протягом трьох років з моменту набрання чинності законом, щоб розробити відповідну підзаконну нормативну документацію, а також визначає відповідальність саме теплотранспортуючих організацій за обслуговування цих індивідуальних теплових пунктів.

Також хочу зазначити, що прийняття даного законопроекту відповідає кроку 10.14 Плану України *Ukraine Facility*, також не раз обговорено з нашими європейськими партнерами. Прошу підтримати цей важливий законопроект у складний для країни час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді від комітету на трибуну запрошується голова Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуєчий! Усі ми бачимо, які сьогодні є проблеми з теплопостачанням та електроенергією, що виникли внаслідок російських обстрілів. Безумовно, нам потрібно приймати рішення, які зменшуватимуть

ризика в поточній ситуації. Цей законопроект є не лише євроінтеграційним, він допоможе нам зробити ще один крок у розвитку нашої системи теплопостачання, щоб вона була ефективнішою. Останні події, які мали місце, безумовно, вносять свої корективи. Думаю, між першим і другим читаннями ми ще доопрацюємо цей законопроект. Будуть поправки, у яких враховуватиметься необхідність побудови розподіленої децентралізованої системи теплопостачання. Безумовно, це треба впроваджувати у всіх великих містах, особливо тих, що наближені до лінії фронту і піддаються обстрілам.

Прошу підтримати цей законопроект у першому читанні і разом доопрацювати його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Володимир Ар'єву.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дуже «вчасно» приймаємо цей законопроект. Четвертий рік розбивають енергетику, теплову систему країни, а ми нарешті добилися, щоб на це звернули увагу. Напевно, раніше було неможливо це зробити, бо стояло забагато «шлагбаумів» на енергетиці від Офісу Президента і людей, які в ньому працювали або навколо нього крутилися. Про «шлагбауми» в енергетиці ми вже чули завдяки операції НАБУ, але, думаю, що вони не для всіх були закриті, бо, наприклад, для нелегального експорту української кукурудзи в Іран за таємними схемами вони були відкриті, і це відбувалося через Одеський припортовий завод. Ми відстежили всі кораблі, які увійшли в іранський порт Бендер-Імам-Хомейні. До того ж ця фірма була «під дахом» Міндіча, який так само кришував усіх на Одеському припортовому заводі, де й досі виконуючим обов'язки директора працює його людина.

«Шлагбауми» не були закриті й для того, щоб через Україну продовжувався транзит російської нафти до Європи. Навіть Індія вже арештовує російський нелегальний, «чорний» танкерний флот, а Україна дає росії щороку

заробляти 7 мільярдів доларів на транзиті нафти до Європи. Вибачте, будь ласка, 7 мільярдів доларів! Порахуйте, скільки «шахедів» і ракет летітиме на наші голови.

Тож необхідно голосувати за цей законопроект, але треба дружити насамперед з головою і народом України, а не з агресором.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук, фракція «Голос».

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Сірко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сірко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Шановні колеги, хочу нагадати, що рік тому в цьому залі активно просувався, обговорювався і майже голосувався законопроект щодо добудови Хмельницької АЕС на 600 мільйонів євро, і не обговорювалися законопроекти щодо розподіленої генерації у містах, індивідуальних теплових пунктів, що також дає розподільне опалення в житлових масивах. Якби ви два чи три роки тому не займалися корупцією на Хмельницькій АЕС, не намагалися за 600 мільйонів євро купити блоки, а спрямували б ці кошти на індивідуальні системи опалення для будинків, на розподілену генерацію, а також поставили і підключили всі генераційні, когенераційні установки, які надійшли в Україну від наших міжнародних партнерів і лежать мотлохом у Києві та в інших містах, у громадах, ми зараз не сиділи б у кімнатах, де температура становить +8 і мали б освітлення не 2 години на добу. Тому, шановні колеги, цей законопроект є запізнілим. Це перше.

Друге. Безумовно, ми його підтримуватимемо в першому читанні, але, шановні колеги, будь ласка, схаменіться, візьміть усі ресурси в країні і давайте нарешті створимо розподілену генерацію, підключимо те, що вже є, і дамо людям та бізнесу можливість працювати. Інакше не буде ані економіки, ані громадян, бо всі виїдуть в теплі країни або перетнуть кордон України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець, група «Довіра».

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Депутатська група «Довіра». Шановний пане головуєчий, шановні народні обранці! Хочу наголосити, що цей законопроект є абсолютно запізнілим у цьому залі. Четвертий рік ми перебуваємо в часі повномасштабного вторгнення. Ми прекрасно розуміємо, що наш ворог-терорист

щодня запускає балістичні ракети, уже не перший рік нищить енергетичну інфраструктуру, що призводить до відсутності тепла в домівках мирних українців. Тож прийняти законопроект щодо обов'язкового встановлення індивідуальних теплових пунктів було неодмінною вимогою ще два, три і більше років тому. Включаючи до порядку денного і голосуючи в першому читанні цей законопроект, ми не повинні покласти обов'язок встановлення ІТП на місцеве самоврядування, у якого ми голосуванням забрали кошти. Сьогодні, коли вони й так ледве виживають, давайте покладемо на них ще й цей обов'язок.

Так, звичайно, ми за те, щоб децентралізувати генерацію як електроенергії, так і тепла в наші будинки, але для цього уряд повинен розробити спеціальну програму, виділити кошти, внести її в цей зал, щоб ми проголосували, а відтак, нехай і кожне ОСББ, і місцеве самоврядування відповідно до програми щодо децентралізованого теплопостачання встановлюють невеликі пункти на один, два, десять багатоквартирних будинків. Тоді, звичайно, така децентралізація теплопостачання, електропостачання буде стійкішою до уражень ворогом. Це буде реальна допомога.

Отже, голосуючи в першому читанні за даний законопроект, слід доопрацювати його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Якби ви, дійсно, хотіли зробити щось корисне для сектору центрального теплопостачання, то приблизно такий законопроект і подібні мали б розглядатися в цьому залі ще у 2019 році, замість такого турборежиму, і тоді, можливо, зараз ми мали б позитивні наслідки. Бо це настільки інерційна сфера, що ви навіть собі не уявляєте. Тож спекуляції, що, якщо зараз приймуть цей законопроект, він щось кардинально швидко змінить, – це абсолютна політична істерика. Це перше.

Друге. Колеги правильно кажуть: «ІТП». Розберіться ви нарешті! Не можуть у кожному будинку стояти ІТП. У малих будинках такий пункт не потрібен, він за проектом може туди не влізти. А ви хочете закласти в тариф на транспортування тепла суму і в результаті зобов'язати всіх споживачів заплатити за ваше ноу-хау. Та ні, не вийде, друзі!

Третє. Дійсно, теплокомуненерго потребують стабільної державної політики і серйозної модернізації, але, оскільки держава не може цього зробити, повірте, найближчим часом люди самі тікатимуть, на жаль, з центрального на індивідуальне опалення, і ми нічого не зможемо з цим зробити, особливо на фоні того, що зараз відбувається.

І останнє. Ви не вирішили жодного питання щодо комунальної теплоенергетики. Різниця в тарифах з 2022 року – 70 мільярдів гривень. Ні чорта ви там не зробили! Борги теплокомуненерго перед «Нафтогазом» – 115 мільярдів гривень. Нічого ви не зробили. Тарифне регулювання віддали на місця і не розумієте, що там відбувається. У Києві втрати в мережах – 27 відсотків тепла, і ви хочете їх покласти на тариф.

Ми не будемо підтримувати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров, фракція «Слуга народу». Будь ласка, 1 хвилина.

ПИВОВАРОВ Є.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 175, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні присутні! Ми всі розуміємо, що сьогодні енерго- та теплозабезпечення в умовах війни набуває особливого значення для кожного українця, і що система енергозабезпечення зіткнулася з безпрецедентними викликами в умовах постійних мілітарних загроз. Десятки тисяч наших героїв, працівників теплокомуненерго, виборюють і відновлюють систему забезпечення таким важливим ресурсом, як тепло, в наші будинки.

Сьогодні Верховна Рада, дійсно, має зробити дуже важливий крок – дати старт такому напрямку, як глобальна модернізація системи опалення багатоквартирних будинків. Ідеться саме про встановлення теплових пунктів, які регулюватимуть подачу тепла і обмежуватимуть її, коли це буде можливо. А це ми кажемо про енергоефективність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Займіть, будь ласка, свої робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки розвитку ефективного та сталого централізованого тепlopостачання» ([№ 14067](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного (це повторне друге читання, буде багато виступів) – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» ([№ 13219](#)).

Дмитре Олександровичу, я пам'ятаю. У нас є поправки на врахування, які колеги хочуть замінити на виступи. Отже, почнемо з фракції «Європейська

солідарність», а далі розглядатимемо так: спочатку – на врахування, а потім, Дмитре Олександровичу, – на підтвердження, наскільки я розумію.

Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка, 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз ми говоримо про енергетику. Чи не пізно це? Коли вся країна замерзає, коли у квартирах людей +7-8 градусів, а є й гірша ситуація, коли в одних людей декілька діб підряд немає світла, а в інших – 3-4 години на добу, коли люди від цього божеволіють, особливо ті, у яких малі діти чи старі батьки. І ось тепер за таких обставин Верховна Рада нарешті приймає якісь закони.

Сьогодні тепло в країні є лише у двох місцях, і вони співпадають. Перше – це Банкова, бо там велика потужність, там все дуже потужно стабільно, якщо під'єднати нашого потужного лідера до мережі, може, якісь пару хвилин на добу додасться кожній людині, там, на Банковій, тепло. І друге – там, де корупція. Бо корупція сьогодні гріє краще ніж обігрівач. Корупціонери у відрядженнях до теплих країн: хто в Танзанії, хто в Мексиці, хто ще десь, як голова Держфінмоніторингу, який мав би боротися, коли виводили з української енергетики гроші, коли нищили будівництво об'єктів захисту, а потім ці об'єкти енергетики добивали російські ракети. Починала українська корупція, а добивали російські ракети. Тепер сидимо без світла, без тепла, а в цих негідників все добре, у них тепло, усе гаразд. На Банковій усе гаразд, у друзів Зеленського все гаразд, у нього особисто все гаразд, він видає чергову потужність, каже, каву немає часу попиту, бо тоді світла не буде в країні. Розумієте, хто нам світло дає? Наше сонечко Володимир Олександрович нам дає світло. Коли мав захистити енергетику, все профукав, не захистив, люди без тепла, без світла, а тепер робимо ці ритуальні танці з бубном.

Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка, 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Зараз ми розглядаємо законопроекти, пов'язані з енергетикою. Це супер. А хто в цьому залі знає, скільки сьогодні коштує електроенергія для бізнесу? Думаю, знає профільний комітет, можливо, хтось з колег. Але я не знаю, здивує вас це чи ні, – 22 гривні з урахуванням транспортування. Якщо бути зовсім коректним – 21 гривня 84 копійки. До цього – 11 гривень.

Давайте поррахуємо, скільки бізнес витрачає коштів, коли працює на генераторах. Візьмемо Київ. Останніми днями електроенергія в місті була по 3-3,5 години на добу, це в тих, кому пощастило. Отже, якщо вони працюють на генераторах, без урахування вартості генератора, його обслуговування (якщо

говоримо про великі генератори), додаткової логістики, щоб його заправити, без поточних і капітальних ремонтів, тобто, якщо це все прибрати, вартість електроенергії на генераторі для бізнесу у троє більше, ніж від загальної мережі. Якщо врахувати амортизацію і все те, про що я щойно сказав, це буде більше у 3,5 рази.

Ви кажете, що все пропало, у вас летить бюджет. У листопаді я з цієї трибуни казав, що такий бюджет приймати не можна, це сміття. Це просто декілька папірців, за які проголосували в цьому залі. На жаль, після цього Президент його підписав. Те, що сьогодні в бюджеті немає грошей, це ваша відповідальність.

Ви кажете, що грошей від МВФ немає. Тож було зрозуміло, що їх і не буде, бо те, що ви пропонуєте, – це кидок для бізнесу. Сьогодні ви вводите для ФОП плюс 20 відсотків ПДВ, замість того щоб навпаки створити умови, які дозволили б підприємцям вижити під час відсутності електроенергії. Прийміть наш законопроект щодо скасування податків для ФОП 1-ї та 2-ї груп на I квартал з автоматичним продовженням, якщо не буде прийнято інше рішення, ще на три місяці. Їм треба вижити. Ви не розумієте, що, коли підвищуєте податки, за таких умов їм простіше закритися і шукати кращої долі: жінкам взяти дітей і виїхати за кордон (якщо це геніальна стратегія діючої вертикалі влади, то скажіть про це), а чоловікам або сховатися, або, якщо є можливість, взяти бронь або відстрочку, наприклад, по догляду за батьками чи дітьми, ще й отримувати додаткові ресурси як виплати по безробіттю.

Ви сьогодні хочете ввести додаткові податки для ФОП. Ніхто не думає, як це вдарить по їхнім надходженням, бізнесу, адмініструванню і багатьом іншим речам, що вони цього просто не вивезуть, позакриваються.

Замість того щоб сьогодні повернути податки, які були до цього, ви знову хочете їх підвищити, знову хочете прибрати посилки, додати виплати з податку на OLX, податки на старі шкарпетки.

Шановні колеги, хотів би нагадати, що в бюджеті на цей рік ви заклали на це 14 мільярдів гривень, на фінансування Кабінету Міністрів України – 13,5 гривень. Може, не будемо підвищувати податки людям? Ми багато говоримо про референдум. Давайте винесемо на референдум питання: чи підвищувати податки, чи розігнати до чортової матері цей уряд. Думаю, відповідь набере 90 відсотків, якщо не більше. У кращому випадку за це не проголосують члени уряду і їхні родини. Усі інші підтримають, щоб прибрати ці податки для українського народу.

Наступне питання пов'язане з посилками. Замість того щоб боротися з корупцією на митниці, з незаконним імпортом і контрабандою, ви створюєте умови, щоб люди платили більше, а також паралельно утворюєте ще одне вузьке «горлишко», через яке тягнутимуть всі товари. А там ви поставите «своїх» людей, які на цьому зароблятимуть і знову комусь заноситимуть. Не ви, колеги, я не про народних депутатів. На жаль, від вас, як і від парламенту, сьогодні залежить не дуже багато. Проте, щоб парламент знову став таким, який має бути

парламент України, давайте робити правильні речі: голосувати за нормальні законопроекти, а не за те, що сьогодні з'являється в порядку денному Верховної Ради. Воно того не варто, це людям не допоможе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знову фракція «Європейська солідарність». Вікторія Сюмар, будь ласка, 3 хвилини.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Знаєте, що буквально в ці хвилини обурює людей? Усі читають в *Telegram*, що в сесійному залі дуже яскраво світить люстра. Чесно кажучи, людей можна зрозуміти, бо якщо вдома світло є півтори години на добу, то, очевидно, що ця яскравість обурюватиме.

Якщо відверто, мене обурюють трохи інші речі. Обурює те, що на попередньому засіданні, яке відбулося тиждень тому, у нас не було навіть 226 голосів, щоб прийняти базові законопроекти, які стосувалися підтримки енергетики в такий час. За це, дійсно, соромно. Соромніше, ніж за цю люстру. Також мені соромно за міністра Германа Галущенка, якого ми багато разів викликали, він приходив сюди, і коли питали про альтернативну енергетику, він казав, що все є, усього достатньо, усе зроблено і тільки АЕС нам допоможе. У принципі, могла б допомогти, якби не за такі позичені гроші і якби не через шість років. Вживати людям на Троещині і на Дарниці треба буквально зараз. Знаєте, мені також соромно, що ми хочемо заховати голову в пісок від цих проблем.

Сьогодні ми підтримуватимемо енергетичні законопроекти, якщо їх прийняття дозволить хоч на трохи покращити ситуацію. Проте ми вимагаємо від влади, від міністра енергетики, який є супердосвідченим, прийти сюди і представити програму заміщення електрогенерації в країні, тому що вже зараз треба думати про наступний опалювальний сезон. Не потрібно людям говорити, щоб дотерпіли до весни, а треба чесно сказати, що наприклад, на Дарниці ми зможемо запустити ТЕЦ або якусь іншу когенерацію, щоб вони залишилися мешкати в своїх квартирах, а йдеться про мільйони людей, на наступний опалювальний сезон. Чи, як кажуть експерти: ТЕЦ полагодити за цей час неможливо.

Що і як ми плануємо підтримувати в контексті альтернативної енергетики? Як ми будемо заохочувати інвестиції у вітряну електрогенерацію? Як ми будемо забезпечувати інвестиції в сонячну генерацію? В Україні, слава Богу, достатньо сонця. Що ми робимо для того, які пільгові кредити ми даємо сьогодні бізнесу і населенню, щоб вони встановлювали сонячні панелі, вітряні генератори? Знаєте, нас кидає з крайнощів у крайнощі. Так, справді, газова когенерація є критично важливою, але ми бачимо постійні точкові удари росії й по видобутку газу. Давайте про це не забувати, давайте думати, що шалені

виклики, які ми сьогодні проходимо, це є й шалена можливість створити нову українську «зелену» енергетику. Давайте використаємо цей шанс і отримаємо з цього приводу стратегію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів з місця. Будь ласка, 3 хвилини.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Буду говорити про п'ять професійних речей, які потрібно врахувати в даному законопроекті. Цей законопроект взагалі рухає енергетику в правильному напрямі – до ринку, до гнучкості й відновлення генерації.

Теза перша, що ринок не можна запускати швидше, ніж інструменти, які підтримують його. Тому ми вимагаємо доопрацювання перехідних гарантій для збудованих об'єктів відновлення джерел енергетики, які не повинні ламати старі правила, тому що банки звикли фінансувати проекти енергетики саме під гарантований викуп електроенергії за фіксованою ціною.

Друга теза – необхідно запропонувати інструмент стабілізації доходів відновлюваної енергетики, контракти на різницю, довгострокові договори на купівлю електроенергії, або інший механізм захисту, коли на ринку не буде прибутковості. Проект вводить повну ринкову відповідальність за небаланси і зміни цін, але не передбачає компенсаторів, які повинні бути на ринку як інструменти.

Третя теза. У громадах для малих децентралізованих виробників, кооперативів, фермерів потрібен окремий режим, щоб ринок став привілеєм не лише великому капіталу, а й малому та середньому бізнесу.

Четверта теза. Має бути обмежена дискреція як Міністерства енергетики, так і операторів мереж. Потрібні стандартизовані правила приєднання і механізм оскарження рішень ринку.

П'ята теза. Необхідно готувати зміни до містобудівного та земельного законодавства, щоб відновлювальна енергетика була керованою, а не хаотичною. Тоді ми розумітимемо: кошти, організацію, технологію і ефективність.

Ми підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка, 3 хвилини.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Звісно, проект, який полегшує вхід на ринок,

це дуже добре, але як щодо тих, хто вимушений сьогодні самостійно забезпечувати себе електроенергією? Ідеться про багатоквартирні будинки, приватні домогосподарства, малий бізнес, навіть лікарні та школи. Тобто люди власним коштом купують інвертори, акумулятори, генератори і дуже часто придбавають їх за кордоном, бо там або дешевше, або в Україні немає в наявності. З чим стикаються останнім часом, і про що ми чуємо, але нічого не робимо? Частина обладнання звільнена від мита і ПДВ при ввезенні, а частина – ні, без жодної логічної причини.

Сьогодні законодавство звільняє від митних платежів (послухайте!) інвертори будь-якої потужності (це не виробництво електроенергії), літій-іонові акумулятори потужністю понад 100 Ah або 100 А-год, сонячні панелі, вітрогенератори, бензинові генератори потужністю понад 7,5 кВт, і одночасно бензинові генератори потужністю до 7,5 кВт, які найчастіше використовуються в домогосподарствах, а також дизельні генератори будь-якої потужності, і маленькі, і великі, не звільнені взагалі. Хтось може мені пояснити цю логіку? Я вбачаю, що, коли ми вносили поправки до чергового проекту бюджету, помилилися. Тому, колеги, ми повинні терміново виправити цю помилку, тому що потужність до 7,5 кВт – це стандарт для приватного будинку. Учора я попросила і мені фахівці порахували, скільки коштує 1 кВт електроенергії з дизельного генератора для приватного будинку. Без витрат на пальне – 18 гривень за 1 кВт. Думайте, будь ласка. Коли ми кажемо, що хочемо підтримати людей, я вже не кажу про бізнес, то ми маємо робити все необхідне.

Хотіла б, щоб у жодному разі ніхто не казав, що це якісь популістські пропозиції. Популізм – на Банковій, а уряд ще й виконує той популізм, який звідти виходить. Ми зараз говоримо про те, як вижити сьогодні. Абсолютно очевидно, що ці пільги треба терміново внести до Податкового кодексу, зробити їх хоча б тимчасовими. Бо поки ми говоримо про великий ринок електроенергії, про легкий вхід для тих, хто виробляє з відновлювальних джерел електроенергію, усі ці рішення вже ухвалені, ви зараз лише змінюєте адміністративну процедуру. Але є життя...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Європейська солідарність». Артур Володимирович. Супер.

Кучеренко, фракція «Батьківщина». Давайте, Олексію Юрійовичу, розпочнемо з вас. Будь ласка, 5 хвилин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, максимально фахово спробую вам обмалювати ситуацію і навколо цього законопроекту, і щодо схожих в енергосистемі України.

Щоразу, коли ми розглядаємо подібний законопроект, мусимо ставити одне просте запитання: чого хочуть автори? Вони, дійсно, хочуть покращити ситуацію в енергосистемі, збільшити її стійкість, надійність, чи хочуть створити додатковий механізм для швидкого заробітку окремих груп трудящих навколо

дуже відомих інвестиційних компаній, які не соромляться, піаряться на швидкоокупних проектах за півтора-два роки навколо цієї теми?

Моя відповідь. Безумовно, автори цього законопроекту скоріше хочуть друге. Вони хочуть швидко заробити, тим більше, на превеликий жаль, є очевидний конфлікт інтересів і в сесійному залі, і в комітеті, бо багато депутатів вже, де-факто є бізнесменами на цих «зелених» тарифах, сонячних станціях, батареях, «бесах-шмесах». Тобто, по суті, вони зараз у цьому сесійному залі, виступаючи з трибуни, любіють інтереси не енергосистеми країни, а свого швидкоокупного бізнесу. Авторам, які виступають, треба набратися сміливості й чесно сказати: так, я хочу на цьому заробити і зробити так, щоб мій проект за два роки окупився, а ви, споживачі, як побутові, так і непобутові, оплатіть мені, будь ласка, цей проект, і буде чудове життя.

Якщо ви думаєте, що я щось вигадую, я наводжу очевидні факти. Пів року тому по всіх інвестиційних форумах в Україні, навіть за кордоном почав бігати такий собі экс-голова компанії НЕК «Укренерго» Кудрицький. Людина чотири роки на посаді голови правління «Укренерго» створювала цю схему, щоб зайти разом зі своїми надійними партнерами *Dragon Capital*, *Bragon Capital* та іншими. Я називаю ці компанії, бо вони не ховались, вони, дійсно, рекламували: ми з *Dragon Capital* зробили інвестиційний проект, який за два роки окуповується, поклали все навантаження на тариф НЕК «Укренерго», і тепер ви, лохи, як побутові, так і непобутові, сплачуйте його. У тарифі за електроенергію ви обов'язково оплатите цю швидку окупність.

Тепер стосовно НЕК «Укренерго» і щодо катастрофи, у яку завела цю компанію так звана незалежна Наглядова рада, Кудрицький та його когорта. 100 мільярдів гривень – це розмір кредитного портфеля державної компанії. Це більше, ніж річна виручка. Витрати на обслуговування кредитів становлять 10 мільярдів гривень на рік. Отак хлопці закредитували цю компанію. Розумієте? У структурі тарифу майже половину займають виплати за «зеленим» тарифом. Вдумайтеся, про що я кажу. Половину тарифу займають виплати за «зеленим» тарифом, аукціони, підтримка батареїних систем тощо. Ще значну частину – приблизно 20 відсотків, займають технічні втрати в мережах, зарплати і близько 5 відсотків залишається на розвиток мереж. А потім ви дивуєтесь, чому мережі НЕК «Укренерго» такі занедбані, чому вони ледь ремонтуються завдяки героїзму рядових енергетиків і підтримки наших закордонних партнерів. Ось так побудована ця варварська схема, яка загнала в борги державну компанію і створила чудовий бізнес для певних юридичних та фізичних осіб. Усі їхні прізвища відомі, я на своїх сторінках постійно пишу про них, виступаю по всіх каналах і в засобах масової інформації.

Тож, друзі, обирайте самі. У жодному разі ми не проти розвитку «зеленої» енергетики, ми за те, щоб її було стільки, скільки нам треба, щоб не доводилося

платити зайве, навіть коли вона не потрібна системі. Але цей законопроект нічого подібного до системи не має.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Волинець. Будь ласка, 5 хвилин з трибуни. Колеги, залишилося буквально 10 хвилин і будемо голосувати, тому прошу заходити до залу.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі! Хочу привернути вашу особливу увагу, що шахтарі, які видобувають уранову руду, гірники, які видобувають вугілля, працюють в надскладних умовах: під обстрілами під час знеструмлення, спускаються в шахту і тисячі людей одночасно залишається в підземних умовах. У цей час відбувається загазування, затоплення гірничих виробок.

Щойно я отримав повідомлення, що на одній із шахт в Павлограді загинула людина. А ми пам'ятаємо, коли в місті Тернівці Павлоградського району 1 лютого загинули шахтарі, яких перевозили із шахти додому. Ці люди заслуговують вчасно отримувати зарплату, мати повагу за свою важку працю. Багато гірників є справжніми героями, які в перший день повномасштабної війни пішли на фронт і захищають країну. Замість одного, який пішов на фронт, інший працює за двох, і жінки пішли працювати в шахти.

Дуже складна ситуація і значно відмінна від приватних шахт склалася на шахтах з видобутку уранової руди, а також на вугільних шахтах. На сьогодні заборгованість на вугільних шахтах державного сектору ДП «Добропіллявугілля-видобуток», ДП «Львіввугілля», ДП «Волиньвугілля» становить 1,5 мільярда гривень. Ще не виплачено борги шахтарям, які видобували вугілля після початку повномасштабної війни. Ця територія вже окупована, а люди релокувалися на підконтрольну українській владі територію.

Тому фракція «Батьківщина» уважно все відслідковує, і, для того щоб стабілізувати ситуацію, ми розробили законопроект, у якому передбачається накласти заборону на банкрутство вугільних шахт, уранових шахт до 1 січня 2028 року. Дивіться, яка зима. Ми говоримо про Троещину, про всю Україну. Поки що вугілля вистачає закладати і використовувати на складах теплових електростанцій, але воно потрібне в побуті, на кожному підприємстві, на залізниці, на цукрових заводах, на цегляних заводах, там, де люди працюють на економіку і сплачують податки. Але стоїть питання про те, що парламент не прийняв вчасно законопроект, тобто ще в кінці минулого року, який заборонив би банкрутство вугільних підприємств і уранових шахт. Саме уранові

шахти могли б замінити втрачений вугільний потенціал Донбасу. Сьогодні заробітна плата на уранових шахтах становить 14 тисяч гривень. Це робота під землею у надшкідливих умовах.

Шановні друзі, після цього законопроекту розглядатиметься інший законопроект [№ 14216](#), де є всі ці питання. Колеги з фракції «Слуга народу», з інших фракцій є співавторами законопроекту. Ми маємо їх вирішити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 5 хвилин з трибуни. Потім ще Дмитро Олександрович, Гео Лерос, і будемо голосувати.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Хочу поговорити про цей «прекрасний» законопроект № 13219, щоб ви знали, за що голосуєте. Знаєте, він класно називається: щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії. Це законопроект про повну відсутність конкуренції на ринку електроенергії для сонячних джерел генерації та вітрогенерації. Цікаво, що за попередньої влади власники сонячних батарей впливали безпосередньо на владу і встановили якісь неймовірні тарифи на сонячну та вітрову електроенергії. Це було зроблено для того, щоб за рік грошима людей, тарифами повністю окупили вкладення в сонячну та вітрову електроенергії. Проте, дорогі друзі, це були неринкові тарифи, і коли в державі змінилася влада, їм сказали: та ні, працюйте, будь ласка, за ринковими тарифами. Через встановлення на сонячну та вітрову електроенергії якихось неймовірно високих, абсолютно неринкових тарифів, обман для людей, накопичилося (вдумайтесь!) 37 мільярдів гривень заборгованості.

Так ось цей законопроект для того, щоб за рахунок звичайних людей, через тарифи, які встановлюються в «Укренерго», покрити власникам (це було ще за часів Януковича), які сьогодні долучили частину депутатів з більшості, які працюють в енергетичному комітеті, цих 37 мільярдів гривень.

Скажіть, будь ласка, а ви знаєте, що ті, які за часів Януковича встановлювали сонячну та вітрогенерації, уже мінімум в три рази окупили свої вкладення? А зараз цим законопроектом їм хочуть додати ще 37 мільярдів гривень за рахунок збільшення тарифів для людей. Що ви робите? Цей законопроект саме про те, щоб під час війни вийняти з кишень громадян 37 мільярдів гривень і віддати, по суті, людям з оточення Януковича, які приростилися сьогодні командою «Слуга народу». Скажіть, будь ласка, це Європа? Ні, це не Європа. Це просто наруга над кожною людиною в Україні, і не тільки для людини.

Колеги, присутні в цьому залі, які мають бізнес, а він є у багатьох, скажіть, вас влаштовує, що тарифи на електроенергію для бізнесу підвищили вже до 21 гривні? Ви вбиваєте український бізнес! Цих 37 мільярдів гривень покладуть

не тільки на громадян, а й на середній бізнес, який під час війни отримує електроенергію за найвищими у світі тарифами.

Дорогі друзі, я не знаю, як ще цьому залу пояснити, що не можна всю корупцію, яка є в енергетичному секторі, покласти на людей. Тож кожен голос за законопроект № 13219 – це буде збільшення, як мінімум, удвоє тарифів на транспортування «Укренерго» електроенергії і для людей, і для бізнесу. Прошу, не голосуйте за такі речі. Такими законами ви не просто руйнуєте конкуренцію, а практично вбиваєте людей. Тож прошу проголосувати проти.

У цей закон наштовхали всього, що завгодно, щоб його протягнути, у тому числі – зупинка банкрутства шахт. Але про зупинку банкрутства шахт ідеться в наступному законопроекті № 14216, де ми це питання врегулюємо, а цей законопроект проголосуйте проти, бо інакше ви з кишень людей та бізнесу витягнете 37 мільярдів гривень під час війни (це за один рік), зрозумійте. Це катастрофічно.

Голосуємо проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз виступить Гео Лерос. З місця? З трибуни? Потім – Дмитро Олександрович Разумков, і будемо голосувати. Повідомте, будь ласка, через 8 хвилин відбудеться голосування.

Будь ласка, 3 хвилини з трибуни.

ЛЕРОС Г.Б. Шановні українці, які чудові слова: удосконалення конкурентних умов. Вибачте, які в сраку конкурентні умови можуть бути, коли всю країну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Гео, будь ласка, дотримуйтеся норм етики.

ЛЕРОС Г.Б. ...пан Єрмак та пан Зеленський розділили на дві частини. У Зеленського є такий собі фунт пан Міндіч, на якого він записував всі свої активи та все награвоване. У пана Єрмака є такий собі олігарх Максим Кріппа. Тож, пане Президенте, про які конкурентні умови може бути мова?

Пане Президенте, у мене до вас конкретне запитання. У 2019 році ви казали, що якщо хтось з вашого оточення буде замішаний в корупції, ви подасте у відставку. Ваш увесь Офіс Президента наскрізь прогнив у корупціонерах. Ваш Єрмак тишком зустрічається з вашими радниками, з вашими послами, вирішує, як згладити питання стосовно Міндіча. Пане Президенте, яких вам ще треба доказів, щоб подати у відставку? Звісно, всі українці мріють, щоб Путін здох, а також кожна сволота, яка ступила на землю України. Проте, пане Президенте, кожен українець також мріє, що після вас прийде принципова людина, яка посадить вас і все ваше сране ОПГ.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Дмитро Олександрович Разумков, і будемо голосувати. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Україна – реально багата держава, бо коли не вистачає ані електроенергії, ані палива, ані газу, ми його експортуємо. Я не знаю, знають колеги чи не знають, знають ті, які нас сьогодні дивляться по телевізору, чи ні, можливо, колись в марафоні «Єдині новини» скажуть, що в цьому році за січень Україна експортувала до Польщі 13,3 мільйона кубометрів газу, а в минулому місяці до Угорщини – 1,3 мільйона кубометрів газу. Скажіть, будь ласка, Угорщина точно без нашого газу не може прожити? Ви точно в ту країну відправляєте? Вона сьогодні в повному обсязі підтримує Україну в її євроатлантичному русі, в європейському форматі, і жодним словом не підтримує росію? А я поясню чому. Ви їх субсидуєте, ви їм гроші даєте! Просто даєте гроші.

У цьому місяці лише за 2-3 лютого експорт до Польщі становив 5 мільйонів кубометрів газу. У мене просте запитання. Скажіть, будь ласка, що це за економіка, якщо ми дотуємо країни Європейського Союзу? Я пояснюю чому. Експорт газу з України відбувається за формулою «цільовий ринок мінус доставка». На сьогодні – це близько 355 євро за тисячу кубометрів. Непоганий бізнес, правда? Але перекладаємо, тому що Україна паралельно продовжує імпортувати газ з території Європейського Союзу. Ми продовжуємо купувати газ в європейських країнах, а там абсолютно інша ситуація, тому що діє формула «цільовий ринок плюс доставка», і тоді це виходить 450 євро.

Скажіть, будь ласка, чи може держава, яка воює, дозволити собі фінансувати країни Європи, за всієї поваги до них, на 95 євро? Це нормально чи на цьому хтось непогано заробляє? Чи це якась помилка? Якщо це помилка, то люди, які там знаходяться, це розумові інваліди, не люди з інвалідністю, а розумові інваліди, які роблять все, щоб зруйнувати нашу економіку. Відкриваєш новини і читаєш: там впав тиск, там його немає, там пропало світло, після цього дві години немає світла. Не залишайте плиту, тому що може зірватися. Не витрачайте багато газу, бо треба економити. Вам треба економити, а хтось заробляє на вас 95 євро з кожної тисячі кубометрів газу.

Це нормальний підхід? Це так само, як заробляли на куртках, на яйцях по 17 гривень, на снарядах, на які виганяли мільярди гривень, а потім жодного боєприпасу не отримали за призначенням. У цій державі під час війни заробляли на всьому. Ви це також добре пам'ятаєте. Історія з бронезилетами, яка набрала всесвітньо відомого масштабу.

Сьогодні в порядку денному багато законопроектів, направлених на допомогу енергетиці. Спочатку ви мали подумати про людей. Чому в порядку денному немає нашого законопроекту, який зареєстрований? Потім виступав Зеленський (треба віддати належне, мабуть, подивився порядок денний) і сказав, що комірне не може нараховуватися на ті будинки і на тих людей, які не отримують відповідних послуг. Платити за опалення, коли в квартирі нуль

градусів – це свинство, але платіжка прийде. За воду, якої немає, яка пробіжить по трубах ледь тепла, порахують як за гарячу. За опалення сходових клітин у будинках порахують як за теплі. Сьогодні немає комунальних послуг.

Тож на тих територіях, які зазнали ударів з боку російської федерації, де не надаються нормально комунальні послуги, на прифронтових та інших територіях держави, де сьогодні проживають громадяни, які не можуть сплачувати комірне, а борги за комуналку з початку війни зросли щонайменше вдвічі (за чотири роки – у два рази!), до цього – увесь проміжок нашої незалежності, люди не повинні платити. І це має бути не якесь тимчасове рішення Кабміну, а законопроект, який повинен бути розглянутий на цьому тижні у стінах Верховної Ради і прийнятий за основу і в цілому, тому що завтра людям не буде ані де жити, ані чим платити за те «нежиття», яке вони сьогодні отримують в багатьох містах нашої держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу зайняти свої робочі місця, переходимо до голосування. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» ([№ 13219](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю комітет.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» ([№ 14216](#)). Це перше читання.

Вибачте, я обіцяв. Ми ще не почали розгляд питання. Так, просять оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

До слова запрошується наш олімпійський чемпіон Жан Беленюк. Потім виступатиме голова комітету пан Кожем'якін Андрій Анатолійович. Це дуже важлива історія, давайте підтримаємо. Ви всі розумієте, про що буде йтися. Щодо ганебної поведінки Міжнародного олімпійського комітету. Дякуємо комітету за цю ініціативу.

Будь ласка, Жане Венсановичу.

БЕЛЕНЮК Ж.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний

виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Сьогодні у нас спільна заява нашого спортивного комітету. Я впевнений, що ви також це підтримуєте, тому що певна ганебна ситуація склалася на Олімпійських іграх, які зараз проходять у Мілані і Кортіні. Вчора наш скелетоніст Владислав Гераскевич виступав у спеціальному шоломі. Я перепрошую, можна секунду уваги! У спеціальному шоломі, на якому були нанесені фотографії спортсменів, які загинули від рук російського окупанта. І що ми бачимо? Ввечері йому заборонили виступати в цьому шоломі і тренуватися. Водночас Міжнародний олімпійський комітет допускає певну вікову групу атлетів з росії та білорусі під їхньою символікою для участі в міжнародних змаганнях. То як це сприймати нам?

Звісно, що я хочу подякувати абсолютно всім атлетам, які сьогодні виступають від України на міжнародній арені, прославляючи нашу країну, які виступають спортивними амбасадорами нашої країни. Вони повинні робити все можливе для того, щоб прикувати увагу до нашої проблематики, до нашої війни. Міжнародний олімпійський комітет чомусь вирішив, що війни немає, є свято олімпізму, свято спорту, але на те, що вже понад 560 спортсменів загинули в нашій державі ніхто не звертає ніякої уваги, на жаль. Тому дякую нашим спортсменам.

Звісно, ми запрошуємо всіх представників Міжнародного олімпійського комітету до нас в Україну подивитися, в яких умовах готуються наші спортсмени: під обстрілами, без сну, без опалення, без електрики і тепла, зі зруйнованою росіянами інфраструктурою і таке інше.

Передаю слово голові комітету Андрію Анатолійовичу.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Жане. Колеги, це не політична агітація. Цей український шолом у нашого українського спортсмена – це пам'ять, це імена і обличчя тих, кого росія позбавила життя. Підтримуючи те, що сказав Жан, я хочу сказати, що МОК вимагає від українців утриматися від акцій проти російської агресії у той час, коли сама росія щодня вбиває українців. У МОК не може бути особливих правил для українців, коли йдеться про вшанування жертв війни. Мовчання про злочин – це співучасть! Пам'ять не порушує спортивних правил і правил Олімпійських ігор.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спочатку з процедури виступатиме Герус, потім – Сергій Володимирович. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Шановні колеги, я хочу подякувати за підтримку попереднього законопроекту і подякувати промовцям Волинцю Михайлу Яковичу і Юлії Володимирівні Тимошенко за питання мораторію щодо державних шахт. Хочу сказати, що в законопроекті № 13219 поправками ці норми були враховані. У нас це питання вирішиться вже швидко, сподіваюся, буде і швидке підписання закону. Тому голосувати проект закону № 14216 зараз немає сенсу, тому що ці норми ми вже проголосували, вони вже вступають у силу. Тому я пропоную цей законопроект зняти і розглядати наступний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень щодо цього? Можемо проголосувати зміну, щоб сьогодні не розглядати цей законопроект?

Якщо немає заперечень, ставлю на голосування пропозицію Андрія Михайловича. Потрібно 226 голосів і тоді рухаємося далі. Прошу підтримати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Немає підтримки, Андрію Михайловичу. Тому переходимо до його розгляду.

А, вибачте, Сергію Володимировичу.

Власенко – з процедури. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, шановний пане головуєчий. Хочу підтримати колег, які виступили щодо ганебної позиції Міжнародного олімпійського комітету, але, можливо, ми як Верховна Рада можемо зробити трохи більше. Може, ми звернемося до Комітету з питань молоді і спорту, щоб вони підготували проект звернення до Міжнародного олімпійського комітету, який ми проголосували б завтра. Бо насправді я знаю, що представники Національного олімпійського комітету України зараз якраз борються за те, щоб наш спортсмен мав можливість виступати з цим шоломом. Я думаю, що позиція Верховної Ради України як єдиного законодавчого органу буде незайвою. Можливо, ми могли б зробити такий крок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, можливо, ви попрацюєте, щоб ми в четвер прийняли такий проект постанови. Очевидно, завтра ми голосуватимемо проект постанови щодо звернення до світової спільноти про використання атак на теплову інфраструктуру як елемента геноциду. Вона готується зараз у міжнародному комітеті і є абсолютно консенсусною. Думаю,

в четвер або завтра, якщо буде готово, можна буде проголосувати звернення до олімпійського комітету.

Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ми підтримуємо такий проект постанови, якщо він буде внесений до залу. Щойно ми слухали представника спортивного комітету стосовно того, що росію допускає МОК, а наших спортсменів реально карає. Але одночасно я не розумію, як можна під час того, як уже Індія почала зупиняти транзит російської нафти, транспортувати російську нафту нафтопроводом «Дружба». Як можна віддавати росії право заробляти 7 мільярдів доларів на рік, за які вони купують майже всі «шахеда», якими бомблять після того нашу енергетичну інфраструктуру?

Саме тому звертаюся до вас, пане Олександр, поставити на голосування пропозицію фракції «Європейська солідарність»: сьогодні, під час цього засідання, викликати до залу парламенту Прем'єр-міністра України пані Юлію Свириденко з поясненнями, чому уряд досі не забороняє транспортування і транзит російської нафти нафтопроводом «Дружба» і чому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Артура Герасимова, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Максим Дирдін теж з пропозицією виклику. Будь ласка.

Покажіть по фракціях і групах.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу хвилину уваги. Всім відомо, що нещодавно була підвищена ціна на електроенергію для бізнесу. Ми чітко не зрозуміли, чому це сталося, яка була причина цього. Бізнес звертається до парламенту, до урядовців з проханням пояснити цю позицію. Я пропоную, щоб ми проголосували за пропозицію запросити керівника Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на завтра і щоб він пояснив парламенту і суспільству, чому зросла ціна. Прошу підтримати дану пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Максима Дирдіна, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 200.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Прошу працівників Апарату Верховної Ради України спрямувати необхідні документи до голови НКРЕКП.

Можемо далі переходити до розгляду законопроекту?

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» ([№ 14216](#)). Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 168.

Рішення прийнято.

Від авторів для доповіді запрошується Михайло Якович Волинець. Будь ласка, 2 хвилини.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, вдячний усім представникам фракцій і груп за те, що з великою увагою поставилися до ситуації, яка склалася сьогодні не лише в енергетиці, а й, зокрема, у видобувній промисловості, на шахтах з видобутку уранової руди і підприємства СхідГЗК, а також на вугільних шахтах.

Хочу вам нагадати, що в 2014 році в Україні працювало 145 вугільних шахт. Я не пам'ятаю ні однієї шахти, де було б менше тисячі зайнятих працівників. На окремих шахтах працювало 10 тисяч працівників. Це великі мегаполіси України, які працювали на енергетику країни, на металургію, коксохімічну промисловість, і вугілля також використовувалося в побуті та в усіх галузях промисловості. Зараз в Україні залишилося 15 шахт.

У 2013 році в Україні видобувалося 83,6 мільйона тонн. Повторюю, 83,6 мільйона тонн. У минулому, 2025 році, в Україні видали на-гора 15 тисяч гірничої маси, бо і збагатити це вугілля теж складно, знищені збагачувальні фабрики агресором – росією. Шановні друзі, заборгованість із заробітної плати (я наголошував у попередньому виступі) становить лише на вугільних підприємствах 1,5 мільярда гривень. Ми турбувалися з вами і вносили пропозиції під час формування бюджету на 2026 рік про виділення коштів для того, щоб врятувати і атомні шахти, а також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від комітету – Андрій Герус, голова комітету. Камельчук?

Юрій Камельчук. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, сьогодні ми розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у дуже критичному стані» (№ 14216). Що призвело до критичного стану? Нахабність і безкарність вугільних та уранових крадіїв, попередників та послідовників «Міндічгейту», недобудова чи обман на будівництві укриттів об'єктів енергетики. Борги накопичували десятиліттями. Шість років лише в цій каденції Верховної Ради ми з колегами говоримо про ефективний менеджмент у вугільній галузі. А що у відповідь? Корупція заступника міністра Хейла, люди Міндіча, Миронюка, Галущенко, які, як ті п'явки, витягують сили і гроші з шахтарів. Досить, це треба припиняти прямо зараз. Новий міністр енергетики може це зробити, але в нього час дуже обмежений. Якщо ми зараз не побачимо ключових рішень, ми побачимо закриття всієї вугільної галузі в найближчі пів року.

Тому переходимо до суті. Суть законопроекту дуже проста: не допустити банкрутства та ліквідації підприємств, які забезпечують базові енергетичні функції в умовах війни, зокрема ДП «СхідГЗК», ДП «Львіввугілля», ДП «Волиньвугілля» та інші, а також окремих операторів системи розподілу на територіях, де були бойові дії або тимчасова окупація станом на 31 грудня 2023 року. Цей законопроект пропонує продовжити мораторій на виконавчі провадження і заходи примусового виконання рішень, накладення арештів і заборони відчуження майна щодо цих підприємств, а також мораторій на порушення справ про банкрутство державних вугледобувних підприємств на два роки, з 1 січня 2026 року до 1 січня 2028 року.

У воєнний час маємо утримати критичну інфраструктуру, робочі місця і керованість сектору. Це прямо знижує соціальну напругу в трудових колективах і підсилює стійкість енергосистеми. Прошу підтримати цей дуже важливий для шахтарів і для всієї енергетики України законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на обговорення: два – за, два – проти.

Мисягін Юрій, фракція «Слуга народу».

МИСЯГІН Ю.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 28, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Пане головуєчий, прошу надати слово моему колезі Андрію Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Шановні колеги, дякую всім за підтримку цього шахтарського питання, державних шахт і СхідГЗК. Дякую і опозиції, і коаліції. Тут у нас проявилася єдність, і я думаю, це добре. Я дуже сильно ціную час кожного з вас. Ми вже ці норми прийняли в попередньому законопроекті, вони були додані поправками. Немає сенсу витратити ваш час на те, що вже прийнято. Давайте ми, може, його зніmemo, провалимо і почнемо розглядати наступне питання, яке також важливе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні друзі, давайте підходити до нашої промисловості відповідно до Конституції, де всі форми власності є рівними. Ми зараз говоримо про державні ГЗК. А що відбувається з приватними ГЗК? Що відбувається з нашою важкою промисловістю, з вугільною промисловістю? По-перше, вони страждають від постійних ударів по енергетиці, тому що змушені зупиняти видобуток і роботу. По-друге, вони страждають від корупції і рейдерства. Подивіться, що відбувається зараз з Полтавським ГЗК, яке входить у групу, яка першою вийшла на міжнародні фінансові ринки в Лондоні. Зараз це підприємство колишніми соратниками Медведчука штучно заганяється у банкрутство через корупцію в судовій і правоохоронній системі, позбавляючи доходів АТ «Укрзалізниця», оскільки було одним з найбільших його клієнтів, фактично знищуючи інвестиційний клімат у країні, знищуючи надходження до бюджету. Це відбувається масово по всій країні.

Тому, коли ми приймаємо закони, лобіюючи певні галузі держави, ми повинні тут лобіювати всю українську промисловість і для захисту від енергетичних ударів, і від рейдерства, крадіжок і корупції, що відбувається зараз з найбільшими українськими компаніями і знищення яких ставить під питання прихід інвестицій і загалом фінансової допомоги в Україну під час війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лунченко, група «Довіра». Будь ласка.

Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Українська вугільна галузь постійно перебуває в кризі. Але зараз постало питання виживання наших шахт. Я представляю Луганщину. На моєму окрузі функціонували шахти державного підприємства «Первомайськвугілля», а на окрузі нашого колеги Олександра Сухова чотири шахти «Лисичанськвугілля». На цих підприємствах працювали тисячі людей, які отримували заробітну плату двічі на рік – на День шахтаря і напередодні Нового року. З року в рік ситуація повторювалася, гірники ніколи вчасно не отримували зароблені страшною працею гроші. І що тепер? Повномасштабне вторгнення знищило вугільну промисловість Луганщини. Десятки шахт, які працювали до 2014 року, затоплені та не підлягають відновленню. Проте наші гірники не здалися, значна частина людей виїхала з-під окупації, сотні шахтарів приєдналися до сил оборони. Але держава так і не погасила перед ними борг.

Я з шахтарського регіону, тому знаю, наскільки складна праця гірників. У кожній нашій сім'ї хоч один близький родич працював на шахті. Це не лише тяжка праця, а і величезний ризик для життя та здоров'я. Тому я підтримую законопроект та звертаюся до Міністерства енергетики: поверніть людям чесно зароблені гроші! Гірники з Луганщини і так втратили все та вимушені сподіватися виключно на себе.

Слава шахтарській праці!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина».
Михайло Волинець. Будь ласка.

Запросіть депутатів до залу, бо скоро будемо голосувати.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Шановні колеги, я також запрошую вас сконцентруватися, зайти до залу, проголосувати за цей законопроект. Він передбачає накладення мораторію на банкрутство шахт з видобутку вугілля і уранових шахт та їх структурних підрозділів. Ми говоримо про забезпечення енергетичної безпеки держави.

Я хочу також звернути увагу, що якщо ми зможемо стабілізувати цю галузь, то ми зможемо проходити успішно майбутні зими і не мати таких колапсів, які маємо зараз, і на післявоєнний період. Нам необхідно добудувати шахту № 10 «Нововолинська», яка будується в Україні з 1989 року.

Хочу також звернути увагу, що цей законопроект не працюватиме, якщо не буде прийнятий ще один законопроект [№ 14332](#), який має накласти мораторій на дії податкової, яка у свою чергу здійснює деструктивні заходи. Заклали програму в автоматичному режимі, підняли борги 2001 року, 25 років тому, про це вони раніше не знали. Все, що поступає в реалізацію уранових, вугільних шахт, автоматично списується. Шахти стоять, зарплата не виплачується. Це знущання над людьми. Я ще раз звертаюся до всіх проголосувати зараз за цей законопроект.

Пане Гетманцев, вам не соромно, що ви блокуєте законопроект № 14332, не розглядаєте його на засіданні комітету? Не працюйте проти держави, працюйте на людей і будьте патріотом країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Слуга народу», 1 хвилина.

Данило Олександрович Гетманцев.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Це право на репліку, Олександрє Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, вас згадали. Репліка, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Право на репліку. Дивіться, мене згадали в певному контексті. Я радив би колегам, коли вони захищають схемщиків і крадіїв, які на цих шахтах заробляли мільйони, постачаючи АТ «НАЕК «Енергоатом», на якому крали гроші, урановий конденсат за заниженими цінами, і непогано себе почувають, навіть не сплачували гроші на заробітні плати шахтарям, не ховатися за шахтарями, простими людьми, а змусити врешті цих крадіїв, які вам знайомі, повернути гроші до бюджету, на ці підприємства і припинити розкрадати вугільну галузь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Група «Відновлення України», 1 хвилина.

Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Документ, який ми розглядаємо, пропонує продовжити мораторій на банкрутство, арешти майна та примусового виконання судових рішень до 1 січня 2028 року. Особливо важливою є підтримка таких підприємств, як Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», які забезпечують роботою тисячі українців і мають ключове значення для енергетичної системи держави.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує цей законопроект, адже він спрямований не на відкладання проблем, а на створення умов для їх системного розв'язання. Продовження мораторію – це відповідальний крок, який дозволить зберегти виробничий потенціал і трудові колективи. Ми будемо його підтримувати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення

платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» ([№ 14216](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим. На обговорення не будемо спрямовувати.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Я хочу звернутися зараз до голови профільного комітету пана Геруса. Саме ваш виступ спровокував те, що енергетичний законопроект, який зараз ми розглядали в першому читанні, було завалено. Ви справедливо посилаєтесь на те, що повторне друге читання було і прийняли законопроект № 13219. Пане Герус, а якщо Зеленський не підпише цей законопроект? В Офісі Президента валяються непідписаними понад 40 законопроектів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури, Ірино Володимирівно?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Це з процедури. Я хочу запитати колег: навіщо ви щойно завалили законопроект у сфері енергетики в цих умовах, коли він короткий, емкий і стосувався конкретної допомоги щодо розв'язання проблем енергетики? Навіщо голова профільного комітету його завалив? Я спеціально ще раз згадую прізвище...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не зовсім з процедури, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Пане Герус, навіщо ви завалили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це риторичні питання.

Наступне питання – проект закону № 13454...

Репліка? Герус. Будь ласка, Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М. Дякую за запитання. Цей законопроект ми зняли з розгляду для того, щоб зекономити ваш час, час кожного народного депутата. Цей час ми дуже цінуємо. Ці законопроекти ми попередньо проговорюємо з Міністерством енергетики. Є повна підтримка законопроекту № 13219, ми проговорюємо і з Офісом Президента. Поки що за всю історію роботи нашого комітету в цьому парламенті не було жодного законопроекту, на який було накладено вето Президента. Впевнений, що тут також не буде накладено вето.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо переходити далі?

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки» ([№ 13454](#)). Це друге читання.

На трибуну запрошується голова комітету Олег Володимирович Бондаренко.

Шановні колеги, зараз будуть невеликі виступи від фракцій «Батьківщина» і «Європейська солідарність». Потім будемо голосувати.

Ірина Володимирівна Геращенко, 5 хвилин. Три хвилини? Добре. З трибуни.

Від фракції «Батьківщина» Михайло Михайлович Цимбалюк. Ще одна поправка. Заремський Максим.

Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці! Сьогодні, коли обговорювалися питання фортифікацій, оборонних споруд, риторичне запитання прозвучало із сектору «слуг»: до чого тут Пронін? Пояснюємо.

Сьогодні відкрито купу кримінальних проваджень, у тому числі проти кількох колишніх глав ОДА, які не просто провалили розбудову фортифікацій у відданих їм регіонах, а ще й накралися на цьому. Замість того, щоб нести відповідальність, переселилися з одного тепленького крісла в друге. Зараз виявляється завдяки ТСК нашого колеги Олексія Гончаренка, що фінмоніторинг став просто крутою турагенцією, де ти безкоштовно в розпал війни живеш своє найкраще життя. То в тебе Танзанія, то в тебе Мехіко, то ще якісь екзотичні країни. Тільки незрозуміло, як це впливає сьогодні на реальну боротьбу з корупцією в державі.

Фракція «Європейська солідарність» хоче закликати антикорупційні структури, аби не тільки було відкрито кримінальні провадження, а вони дійшли до суду, тому що суспільство очікує справедливості. Коли під час війни

в нас кралоя на всьому, що ворушиться, на енергетиці, фортифікаціях, бомбосховищах, очевидно, що це повинно мати відповідь і відповідальність.

Сьогодні у Верховній Раді ми голосуємо і пізно приймаємо рішення щодо тих напрямів, які давно повинні бути врегульовані, зокрема і щодо захисних споруд, бомбосховищ і таке інше. Я нагадаю, що фракція «Європейська солідарність» зареєструвала відповідні законопроекти про необхідність посилення місцевого самоврядування, насамперед фінансово, для того, аби спрямувати ці кошти на бомбосховища, на фортифікації, кілька років тому. Ці законопроекти зловмірно не вносилися на розгляд, бо там неправильні автори. Насправді так само блокувалися всі ініціативи нашої команди щодо необхідності посилити транспортні війська для того, аби в них була можливість купити екскаватори і будувати ці захисні споруди не лопатами, як дуже легко пропонувати з теплого крісла Міністерства закордонних справ, а екскаваторами і відповідною технікою. Нічого не приймалося, і тому маємо сьогодні величезні проблеми, в тому числі з фортифікаціями. Невідомо, хто за це відповідає, хто має їх копати, а потім забезпечувати їх утримання.

Тому дуже важливо, що сьогодні парламент прийшов до дискусії з цього питання пізніше як мінімум на три роки, тому що не розглядається законопроект фракції «Європейська солідарність». Але наша фракція звертає увагу паралельно на необхідність розслідувати всі справи щодо корупції, коли на фортифікаціях...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка. І будемо голосувати, колеги.

Запросіть депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, це надзвичайно важливий законопроект. Дякую комітету і народним депутатам зі всіх фракцій і груп, що ми його доопрацювали до другого читання. Це вже не перша спроба все-таки ухвалити такий законопроект, який готує нормальну нормативно-правову базу стосовно функціонування і класів безпеки, стандартів щодо захисних споруд, бомбосховищ тощо. Але ще надзвичайно важливо, що в цьому законопроекті до другого читання враховано принципові поправки, що стосуються захисту права власника стосовно формування на території його власності саме захисних споруд, бомбосховищ, укриттів тощо. Це важливо, що враховано збереження об'єктів культурної спадщини, якщо там влаштовуються споруди.

Також цим законопроектом до другого читання впорядкувалися деякі аспекти діяльності Державної служби з надзвичайних ситуацій. Це справді той підрозділ людей, які сьогодні захищають державу без зброї, щоденно реагуючи на надзвичайні ситуації, на виклики порятунку наших громадян. Через те

фракція «Батьківщина», враховуючи, що цей законопроект став цілісним до другого читання, пропонує підтримати його в цілому. А насправді хотілося б, користуючись нагодою, подякувати всім рятувальникам, які сьогодні в непростих умовах виконують свої бойові завдання як на лінії розмежування, так і на іншій території, реагуючи миттєво. На жаль, там теж є втрати. Сьогодні потрібно не забувати про рятувальників, про їхні родини і створювати всі умови, щоб ця бойова служба без зброї мала достойний захист від держави. Бо серед громадян Державна служба з надзвичайних ситуацій отримує високу оцінку і довіру. Честь і хвала Державній службі з надзвичайних ситуацій і всім рятувальникам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Заремський. Ви пропонуватимете поставити поправку на голосування чи просто виступ?

Виступ – 1 хвилина. Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, законопроект № 13454 спрямований на посилення захисту населених територій від наслідків надзвичайних ситуацій. Він також створює правові умови для розвитку сучасної інфраструктурної безпеки на рівні громад та поступового збільшення фонду захисних споруд. Водночас мною подано ряд поправок, щоб не допустити звуження соціального захисту людей з вадами зору та слуху та зменшити ризики аварій на об'єктах підвищеної небезпеки. Зокрема, поправка 52 передбачає збереження повноважень щодо оповіщення населення про надзвичайні ситуації, у тому числі в доступній формі для людей з інвалідністю. Це питання конституційних прав.

Поправка 242 пропонує скоротити строк розробки політики запобігання аваріям з 60 до 10 днів, щоб мінімізувати ризики для людей. В умовах війни держава повинна діяти відповідально і з повагою до кожного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки» ([№ 13454](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено в цілому.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов’язкової евакуації» ([№ 12353](#)). Це також друге читання. Не розходьтєся, будь ласка.

Можемо переходити до голосування? (*Шум у залі*). Виступи?

Гончаренко, 5 хвилин, потім – Цимбалюк, 3 хвилини. І Геращенко, 7 хвилин. Добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, це законопроект про евакуацію. Насправді це страшний законопроект, бо ми розуміємо, чому може відбуватися евакуація. Тому що ворог наближається до того чи іншого населеного пункту, і, звичайно, треба приймати рішення про евакуацію і рятувати людей. Але в мене питання, а як ми довели до того, що треба евакуюватися з українських міст, громад, як так сталося, що це стає можливим. Тим паче, що це стає можливим вже не лише безпосередньо на лінії фронту, але й глибоко всередині держави, коли цілі міста не мають світла, опалення, грошей, роботи. Як це сталося?

У мене приклад. Чомусь у Верховній Раді про це ніхто взагалі говорить, всім байдуже. До мене звернулися громада Горішніх Плавнів. Це місто на Полтавщині, де 60 тисяч мешканців. Доходи цього міста на 60 відсотків залежать від двох підприємств: Полтавського гірничо-збагачувального комбінату і Єристівського гірничо-збагачувального комбінату. Ці підприємства зупинилися з 20 січня. Перед тим зупинилися в листопаді після російських обстрілів. А тепер зупинилися не лише через обстріли і нестачу електрики, але через рішення нашої Ради національної безпеки і оборони, які ввели санкції так, що тепер цим підприємствам заборгували 3 мільярди гривень відшкодування ПДВ, що просто не сплачується. Зараз ці підприємства вже стали. Це означає тисячі людей без роботи, ціле місто перетворюється на місто-привід. Горішні Плавні, ще нещодавно процвітаюче місто, перетворюється на неіснуюче місто, в якому не залишиться ні життя, ні роботи, ні доходів. Хто про це говорить у Верховній Раді? Ніхто. Всім байдуже. Ну, було місто – немає міста. Та як так може бути? Скільки це триватиме?

Скільки так триватиме, що у Верховній Раді ми не говоримо про найважливіші речі? Позавчора на Дніпропетровщині ТЦК мобілізували чоловіка до смерті. Вбили. Вже заарештовані військовослужбовці ТЦК за вбивство 55-річного чоловіка, який вийшов вигуляти собаку, а зустрів «бусифікацію». Де ми про це говоримо? Де у Верховній Раді це звучить? Повна тиша. Як до такого можна було довести країну, коли вбивають громадян прямо на вулицях? Зеленський вже сказав слово «бусифікація», нарешті визнав. Коли я виступав з цієї трибуни і роками про це казав, то мені говорили, що не можна про це казати, бо це державна зрада, це ай-ай-ай. Виявляється, вже не можна це приховувати далі, бо це бачить вся країна, кожен день чергове побиття, чергова ганьба, яка відбувається. І що про це говориться? І де рішення? Ніяких рішень

немає. Ця система повністю прогнила і продовжує діяти. А діяти – це означає катувати, утримувати людей.

Вчора на засіданні тимчасової слідчої комісії, яку я очолюю, був Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Лубінець. Цифри, які він навів, катастрофічні. До нього в 2022 році щодо порушень під час мобілізації зверталися стільки людей за рік, як у 2025 році за день. Тобто кожен день у 2025 році до нього стільки звернень, скільки за весь 2022 рік. Усього 153 тисячі звернень! Це вирок всім нам. Вирок Президенту Зеленському, який казав: «Я – ваш вирок». Та він став нашим вироком. Подивіться на ці цифри: вони катастрофічні. Подивіться на ситуацію: незаконне утримання, побиття. Все це відбувається прямо зараз.

Я мовчу про страшну корупцію, яка там процвітає. Бо кожен знає, скільки коштує вийти з цього «бусика потужності», «бусика незламності», з ТЦК. Ця корупція створює колосальні брудні гроші, які йдуть нагору. Там, нагорі, ці гроші закривають очі на все, тому що коли такі гроші йдуть, нічого не бачать: ні побиття, ні вбивств, нічого. Це треба терміново змінювати. Систему ТЦК треба розпускати, створювати нормальну систему мобілізації, бо ми нищимо країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко, 3 хвилини. Потім – Цимбалюк, і будемо голосувати.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці! Лютий, мабуть, найбільш трагічний місяць у новітній українській історії. Це місяць повномасштабного вторгнення, це місяць вбивства Героїв Небесної Сотні, це фактично місяць вторгнення російської федерації в Україну в 2014 році. Але це і місяць таких трагічних згадок про те, як влада реагувала на сигнали всі західних розвідок щодо повномасштабного вторгнення, яке готувалося. Ми всі пам'ятаємо, як ми тут з трибуни говорили про необхідність готуватися до війни, рити ті фортифікації, захищати херсонський, маріупольський напрямок і чули «сміхуйочки» (вибачте, будь ласка) нам у відповідь: а то путин нападєт, ха-ха-ха.

Так само дуже важливо сьогодні дати відповідь, а що відбувалося тоді з евакуацією культурних цінностей? Я закликаю всіх вас знайти час у ваших безцільних тиняннях і сходити зараз у музей Києва, де представлена дуже трагічна експозиція, де немає жодного оригіналу – це копії вкрадених окупантами картин світового рівня з Херсонського обласного художнього музею. Окупанти вкрали в херсонському музеї 11 тисяч експонатів, серед яких унікальні роботи Айвазовського, Пимоненка. І все це відбувалося тоді, коли їх можна було евакуювати. До речі, в цій неевакуації не закони не допомогли, а совість тих людей, які за це відповідали.

Хто відповідь за те, що у нас Куїнджі вкрадений з Маріуполя? Хто відповідь за те, що відбувалося з нашими культурними цінностями по всіх розкрадених музеях? Ви розумієте, який удар нанесено ворогом українській

культури? Але ж до цього причетний не тільки ворог. Скажіть мені, будь ласка, а чому у нас міністр культури гуляє вулицями, все в нього добре? Хто відповідь за те, що у нас не вивезли ці цінності?

Ви знаєте, я мала можливість поспілкуватися з жінками Херсонського обласного художнього музею, які під дулами автоматів, ризикуючи життям, врятували 3 тисячі експонатів. Це справжні герої України, яких треба нам відзначити, про яких треба говорити. І їм жоден закон не допоміг це винести, це просто в людей була совість і відповідальність.

У цей час немає жодної відповідальності людей, які на своїх посадах, не вивезли дитячі будинки, багатодітні родини, культурні цінності. Чи треба сьогодні приймати закон про обов'язкову евакуацію? Так, звичайно. Але, вибачте, будь ласка, ми будемо порушувати питання про безвідповідальність влади, яка, по суті, простягнула руку окупантам розграбувати українські музеї, втратити мільярди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. І будемо голосувати. Запросіть депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановна президіє! Шановні колеги! Справді, довелося чекати довгий час, щоб нарешті у Верховній Раді був законопроект, який підготував уряд, щодо окремих аспектів примусової евакуації з прифронтових або територій, де проводяться бойові дії, бо поки що це були нормативні документи Кабінету Міністрів. Звертаються військові, що для того, щоб ефективно проводити бойові дії із захисту території, деякі населені пункти повинні бути відселені.

А куди відселяти людей і яким чином? Цей законопроект – спроба все-таки підготувати нормативні документи щодо повноважень Національної поліції, місцевих адміністрацій, органів місцевого самоврядування для того, щоб проводити якісно евакуацію, в тому числі примусову, насамперед дітей і осіб, уповноважених супроводжувати цих дітей. З іншого боку, ми маємо чітко як держава розуміти, а куди проводиться евакуація з цих територій. Бо слово «евакуація», а за ним людські долі тих, хто покидає, скажу м'яко, на довгий період свої насиджені, обжиті місця, домівки і куди їх від імені держави будуть евакуйовувати. Цим законопроектом ми частково вирішуємо ці питання: у спеціальні місця, де ті особи можуть тимчасово проживати. Дуже важливо, щоб держава забезпечила місце якісного проживання осіб, особливо осіб з дітьми, які відселяються примусово.

Користуючись нагодою, хочу подякувати тим людям, які проводять евакуацію. Це представники Національної поліції, Збройних Сил України, Державної служби з надзвичайних ситуацій. Це нелегка робота, яка вимагає мужності. Через те голосуємо за цей законопроект та даємо законне право проводити свою роботу і представникам органів місцевого самоврядування, і представникам центральної влади, що стосується примусової евакуації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков, 5 хвилин. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Сьогодні ми багато говоримо про підтримку українського бізнесу, паралельно намагаємося підвищувати для нього податки. Вже на цьому тижні у порядку денному є законопроект, який намагаються протягнути для того, щоб потім напихати до другого читання всі ті «хотелки», які позакладали в меморандумі МВФ.

Скажіть, будь ласка, а як пишеться меморандум МВФ? Це ж не МВФ сідає і пише ті пропозиції, які потім нам спускають. Хто з нашого боку це все туди позаштовхував? Хто за це тепер несе відповідальність?

А зараз нас ставлять на розтяжку: або дамо 8,2 мільярда, або не дамо. Чи я неправду сказав? Хай скажуть у залі, що це неправда, що це сидять МВФ і самі рахують про наших ФОП. Це не так. Самі сидять у МВФ і рахують, як там посилки їздять. Це не так. Що треба ввести військовий збір у розмірі 5 відсотків позитивно, а не так, як прийняла Верховна Рада, до кінця війни. Хоча і це не треба було робити, тому що жодного реального підвищення до державного бюджету не відбулося. Прикладом є 2024 рік, коли при дорці 600 мільярдів гривень хотіли зібрати 60 мільярдів, а збрали 10 мільярдів. Ось вам і результат.

Якщо ми хочемо повернути довіру бізнесу, треба зробити те, що обіцяли на початку війни: не підвищувати податки, а за великим рахунком прийняти наш законопроект і повернути ті податки, які були прийняті на початку війни. Бізнес тоді сплачував більше податків, тому що не ховався і думав, що влада буде так само до нього ставитися, як і він до держави, віддаючи все, особливо на початку війни. Я нагадую, на початку війни бізнес заплатив у державний бюджет більше, аніж до цієї війни. Це перше.

Друге. Ми були в Запоріжжі з командою «Розумна політика». Весь бізнес скаржиться, після прильотів ніхто не допомагає з боку держави. Вони кажуть, що розуміють, що грошей у бюджеті немає. Це проблема не лише Запоріжжя, а і Харкова, Одеси, а за великим рахунком, це проблема всієї держави, тому що підприємства страждають від російських обстрілів по всій нашій країні.

Вони говорять, що кошти йдуть на армію, на підтримку соціального сектору. Ви не можете нам компенсувати наші витрати, але залиште нам хоча б половину тих податків, які ми сплачуємо до державного бюджету. Якщо ми не відновимо підприємства, ми звільнимо людей, закриємо підприємства і не буде жодних податків, нуль. І на армію буде йти нуль, і на медиків, і на вчителів, і на студентів, і на всіх, хто сьогодні потребує цих грошей.

Частина залиште їм до кінця війни, щоб люди змогли відновлюватися і починати знову виробляти, особливо якщо ці підприємства пов'язані або зі стратегічними галузями, або з обороною, або віднесені до «критички». Так само є наш законопроект. Проголосуйте за нього на цьому тижні хоча б у першому читанні. Не грайтеся, що це влада або опозиція. Хочете, зареєструйте самі їх, візьміть текст і перереєструйте. Зеленський сказав про комуналку, так само наш законопроект лежить. Хай буде ваше, мені не принципово, мені

важливо, щоб воно було прийнято і почало працювати на людей і на український бізнес.

Щодо ФОП. Ви зараз думаєте, як їм підвищити податки і ввести додатково ПДВ. Ви краще подумайте, щоб вони не закрилися. І для цього зніміть у них податкове навантаження на пів року: три місяці обов'язково, далі будете дивитися. Якщо у вас у II кварталі настане щастя, буде сонечко, електрика, бензин буде по 10 гривень, о'кей, тоді знімете ці пільги. Держава небагато виграє від цього. Але якщо вони закриються, то закриються підприємства, не буде робочих місць і будуть вимушені звільняти людей. Подумайте трохи на один крок, на два кроки попереду. Це нормальна історія, яка не вдарить так по бюджету, як б'є сьогодні корупція на митниці та в усіх інших інституціях, які на сьогодні заробляють у два рота.

І останнє. Щодо компенсації на паливо. Сьогодні це має бути прийнято. Для українського бізнесу ми маємо зробити пільги або в податковому форматі, або у форматі конкретних цільових видатків, які будуть іти і списуватися їм, вивести ту ціну палива, яку вони витрачають на генератори, на все інше, щоб сьогодні воно працювало. Не працює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до прийняття рішення.

Павленко, 1 хвилина.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, важливий законопроект, який мав би бути ухвалений вже давно, рік між першим і другим читаннями, на мій погляд, – це занадто для того предмета, який регулює даний законопроект: примусова евакуація, захист дітей, сімей, батьків.

Окремо хочу звернути увагу на норму, яка стосується відповідальності органів місцевого самоврядування, органів місцевої виконавчої влади щодо примусової обов'язкової евакуації дітей. Була тривала дискусія, ми не погоджувалися з нормами про примус і покарання батьків у разі відмови. Водночас норма про обов'язкову евакуацію в примусовий спосіб дітей, як вона виписана зараз в законопроекті, є прийнятною. Важлива відповідальність Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України щодо унормування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Поки депутати займають свої місця, хочу ще раз, щоб ми подякували тим, хто займається евакуаціями, представникам сил оборони, Національної гвардії, ДСНС, Національної поліції, волонтерам, які це роблять абсолютно від щирого серця, не маючи на це якихось великих ресурсів. Тому давайте пам'ятати, хто

чотири і дванадцять років допомагає Україні справлятися з російською агресією. Давайте подякуємо нашим волонтерам, які організовують евакуацію (*Оплески*).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації» ([№ 12353](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Законопроект ухвалено в цілому.

Якщо ви про невідкладне підписання, ми не можемо зараз це поставити на голосування.

З процедури – Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, я хочу звернутися до працівників Апарату Верховної Ради України. У мене та в інших депутатів нашої фракції постійно ламаються пульти після перерв у пленарних засіданнях. Ви знаєте, у мене велике прохання: попередьте (я уже не знаю, хто тут ставить прослуховування опозиції – ДБР чи СБУ), що нехай пульти не ламають опозиції, бо я щойно не зміг проголосувати за законопроект, який я підтримував, щодо обов'язкової евакуації.

Щиро вам дякую. Звертаюся до вас дати завдання і доручення працівникам Апарату Верховної Ради України з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Апарат почув ваше прохання. Зробимо аудит місць розміщення опозиції на предмет ефективної роботи кнопок та пальців.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реконструкції, капітального ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури» ([№ 14115](#)). Це перше читання.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 190.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Костянтин Олексійович Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК К.О. Добрий день, шановні народні депутати, шановний пане головуєчий! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реконструкції, капітального

ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору», внесений Кабінетом Міністрів.

Як ви знаєте, збройна агресія російської федерації створила і створює наразі безпрецедентні загрози для функціонування об'єктів критичної інфраструктури, в тому числі і паливно-енергетичного сектору, який забезпечує стабільну роботу всієї енергетичної системи нашої держави.

З метою забезпечення належного функціонування об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору під час дії воєнного стану даним законопроектом передбачається спрощення процедур забезпечення захисту таких об'єктів у частині реконструкції, капітального ремонту, ремонту, інших інженерно-технічних заходів, а також заходів захисту на землях державної і комунальної форм власності шляхом скорочення дозвільних процедур, які наразі уповільнюють відповідні процеси. Зокрема, передбачається проведення таких процедур без вжиття заходів із набуття державної реєстрації права власності або користування, в тому числі і сервітуту, без розробки документації із землеустрою і без внесення відповідних відомостей до Державного земельного кадастру. Підставою для набуття права для відповідного використання буде погодження органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, що здійснює розпорядження такими земельними ділянками, та землекористувачем у порядку, який затверджений Кабінетом Міністрів України.

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді від комітету запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Ганна Вячеславівна Бондар.

БОНДАР Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 220, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 14 листопада 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реконструкції, капітального ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури» (№ 14115). Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України законопроект № 14115 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Зважаючи на необхідність комплексного доопрацювання проекту закону, комітет також вважає за доцільне відповідно до частини першої статті 116

Регламенту Верховної Ради врахувати у законопроекті № 14115 до другого читання пропозиції, поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання. Зокрема, щодо конкретизації об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури, встановлення обмежень дії, поширення запропонованих проектом норм, у разі здійснення реконструкції об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору за рахунок земель, віднесених до категорії природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення, земель водного фонду, рекреаційного, оздоровчого, лісогосподарського призначення тощо.

Просимо підтримати пропозиції комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до обговорення.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Павленко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, поки Державна служба фінансового моніторингу моніторить, де тепліше на планеті, в Танзанії чи в Мексиці, чи в інших місцях, я знаю, кому не дуже тепло, тих, про кого ми тут з вами недостатньо говоримо. Ні, звичайно, якщо сказати «Героям слава!», то так, рішеннями – ні. Я про військових, про терміни служби, про грошове забезпечення. Дуже класно сказати у відповідь на запитання щодо чіткого терміну служби, як сказав чітко і ясно Верховний Головнокомандувач: до перемоги. Там вже люди більше, ніж так звана Велика Вітчизняна війна, кожен день в окопах, холоді, не в Танзанії, не в Мексиці – там під Покровськом, під Запоріжжям, під Сумами, і скільки це триватиме, вони не знають, термінів служби немає.

Ви знаєте, ми просимо військових захистити державу, вони просять нас просте: просто втримати слово. Закон України вимагав від уряду внести рішення про терміни служби. Нічого немає, ніяких термінів служби немає, нічого не вирішено. Грошове забезпечення – нічого немає, ніякого збільшення. Всі розмови були: ми там щось, буде – нічого немає. Контракти, що будуть мотивуючі для тих, щоб вони знали, скільки служити і з додатковим грошовим забезпеченням. Що? Нічого немає. Пільги під час ввезення автівок, багато хто

з військових потребує по стану здоров'я сьогодні, нічого немає. Іпотека – немає. Так а що ж є, крім цих закликів і криків «Героям слава»? Що є, крім цього бажання кожен раз на початку і в кінці сказати? А нічого немає і поваги немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Хочу сказати, що всі законопроекти, які так чи інакше незаконно щось планують робити, гарно називаються. Я хочу просто зрозуміти, у нас абсолютна влада «слуг народу» в Україні, і центральна, і місцева, і будь-яка інша... Я не можу зрозуміти, навіщо вам приймати закон про те, що можна у громад забирати землю без оформлення речових прав, без державної реєстрації права користування земельною ділянкою, без розробки землепорядної документації та внесення навіть даних до Державного земельного кадастру. Якщо вам треба щось прискорити, у вас абсолютна влада, прискорте, але не робіть так, щоб у громад цю землю забирали під будь-яким приводом і без оформлення, без пояснення, без голосування місцевими радами. Чесно кажучи, я розумію, що земля була, є і залишається абсолютною цінністю, і під прикриттям війни, під тим, що людям страшно і боляче, забрати все, що можливо у людей, у громад, у країни, це така солодка булочка.

Я вважаю, що цей законопроект не можна приймати. Потрібно, щоб землю видавала громада, якщо потрібно для будь-яких цілей, і прискорити всі реєстраційні процедури – це питання цієї влади. Прискорте, але не скасовуйте, щоб землю просто можна забирати під будь-яким усним приводом, без будь-яких документів. А потім забули, що хотіли на цій землі будувати для війни, і будете просто бачити нову корупцію з землею. Фракція «Батьківщина» не голосуватиме за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуляк Олена Олексіївна, фракція «Слуга народу», 1 хвилина.

ШУЛЯК О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Росія кожного дня завдає ударів, кожного дня об'єкти критичної інфраструктури паливно-енергетичного комплексу знаходяться під ураженням. Кожного дня потрібно виходити, відновлювати ці об'єкти, робити капітальний ремонт, відповідну реконструкцію. Станом на сьогодні нам заважають бюрократичні перепони. Ми зараз говоримо про об'єкти, які розташовані на землях комунальної, державної власності. Тому

законопроектом передбачається зменшення бюрократичних процедур, вносяться зміни до Земельного кодексу і в Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». Не потрібно буде розробляти проект землеустрою, а отримувати відповідне погодження органу місцевого самоврядування або землекористувача.

Дуже прошу підтримати цей урядовий законопроект, тому що це необхідність і реакція на ці виклики, які сьогодні переживає наша країна, тому що відбувається збройна агресія російської федерації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реконструкції, капітального ремонту, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури» ([№ 14115](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Всі готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 201.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Шановні колеги, пропоную зараз провести сигнальне голосування, щоб не провалити наступний дуже важливий законопроект про позашкілля.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло. Прошу голосувати.

«За» – 207.

Результати говорять самі за себе.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні не завершено, але я всім дякую за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Тримаймо стрій.

Слава Україні!